

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

ZAKON O FAKTORINGU

Sarajevo, novembar 2015. godine

ZAKON O FAKTORINGU

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuje se faktoring, vrste faktoringa, ugovori o faktoringu, uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društava za faktoring, upravljanje rizicima, finansijsko izvještavanje, revizija i nadzor nad poslovanjem faktoring društava.

Član 2. (Pojmovi)

U smislu odredbi ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

(1) Faktoring je pravni posao kupoprodaje postojeće nedospjele ili buduće kratkoročne novčane tražbine nastale iz osnova ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga u zemlji i inostranstvu, koja se prenosi na faktora ugovorom i koji preuzima tražbinu od prodavca, da je naplati, u svoje ime i za svoj račun.

(2) Kratkoročna novčana tražbina je tražbina koja dospijeva na naplatu u roku do 180 dana od dana prodaje robe, odnosno pružene usluge, a koja se definira ugovorom o prodaji robe ili pružanja usluga.

(3) Predmet faktoringa je otkup svake postojeće i/ili buduće, cijele ili djelimične, nedospjele kratkoročne novčane tražbine, koja je nastala iz osnova ugovora o prodaji roba ili pružanja usluga u zemlji i inostranstvu, zaključenog između subjekata koji obavljajući svoju djelatnost stupaju u međusobne odnose dužnik - povjerilac.

(4) Avans predstavlja dio tražbine koju faktor nakon zaključenog ugovora isplaćuje prodavcu tražbine.

(5) Faktoring garantni fond predstavlja dio neisplaćene tražbine koji faktor zadržava do naplate od dužnika kao jamstvo za naplatu kamata na isplaćeni avans i naknade faktoru za izvršene faktoring usluge i korespondira s isplaćenim avansom.

(6) Faktoring limit predstavlja iznos faktoring tražbine koji se prenosi od strane kupca na faktora u skladu s propisom o obligacionim odnosima i pokriven je instrumentom osiguranja plaćanja, prihvatljivim za društvo za faktoring.

(7) Kamata predstavlja kamatnu stopu koju faktor obračunava prodavcu tražbine na isplaćeni avans do naplate tražbine od kupca.

(8) Naknada predstavlja iznos kojeg faktor obračunava na osnovicu od nominalnog iznosa otkupljene tražbine.

(9) Administrativna naknada je naknada za operativne aktivnosti vezane uz pružanje usluge faktoringa (vođenje evidencije, dogovaranje i praćenje otplate predmeta faktoringa, prikupljanje podataka, izrade analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti dužnika predmeta faktoringa itd.).

(10) Kupac je poslovni subjekt koji je dužnika predmeta faktoringa.

(11) Prodavac je prodavac tražbine i povjerilac predmeta faktoringa.

(12) Pružalac usluga faktoringa je svako lice koje, u skladu s odredbama ovog zakona, ima pravo pružati uslugu faktoringa.

(13) Poslovni subjekti su pravna lica koja samostalno nastupaju u pravnom prometu i sudjeluju u postupku prometa roba i usluga stupajući u međusobne odnose dužnik - povjerilac, a to su:

- a) privredna društva koja samostalno obavljaju djelatnost proizvodnje i prodaje proizvoda i vrše usluge na tržištu radi stjecanja dobiti u skladu s odredbama propisa koji regulišu poslovanje privrednih društva,
- b) samostalni poduzetnici (obrtnici) koji obavljaju djelatnosti u skladu s propisima o obrtu i srodnim djelatnostima, i
- c) subjekti koji su organizovani kao društva kapitala, a poslovanje im je uređeno propisima o javnim preduzećima.

(14) Nepravilnosti su stanja i postupci koji nisu u skladu s vlastitim poslovnim politikama i usvojenim pravilima društva za faktoring te standardima i pravilima struke, ili se isti dosljedno ne primjenjuju, a time se ugrožava poslovanje, posebno u vezi s organizacionim zahtjevima i upravljanjem rizicima.

(15) Matično društvo je društvo koje u tom društvu za faktoring ima kontrolni udio.

(16) Zavisno društvo je svako pravno lice:

- a) u kojem društvo za faktoring posjeduje većinu glasačkih prava dioničara ili članova;
- b) u kojem društvo za faktoring ima pravo da imenuje ili smijeni većinu članova uprave i nadzornog odbora, s tim da je istovremeno i dioničar ili vlasnik udjela;
- c) nad kojim društvo za faktoring ima pravo da vrši dominantan utjecaj na upravljanje i vođenje poslovanja i to na osnovu prava koja vlasnik dionica odnosno udjela crpi iz statusa dioničara odnosno vlasnika udjela ili na osnovu ugovora zaključenog u skladu s propisom koji uređuje privredna društva;
- d) u kojem društvo za faktoring ima samo kontrolu nad većinom vlasničkih i glasačkih prava, u skladu sa sporazumom s ostalim dioničarima ili članovima tog pravnog lica.

(17) Kvalifikovani udio znači direktno ili indirektno ulaganje u društvo za faktoring koje predstavlja 10% ili više kapitala ili glasačkih prava ili koje omogućava ostvarivanje značajnog utjecaja na upravljanje tim društvom.

(18) Značajni udio postoji kada jedno lice ima direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 20% glasačkih prava u društvu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 20% kapitala tog društva ili

(19) Kontrolni udio postoji kada jedno lice ima direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 50% glasačkih prava u društvu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 50% kapitala tog društva.

(20) Učestvovanje označava učestvovanje nekog lica u drugom pravnom licu ako:

- a) ima direktno ili indirektno ulaganje na osnovu kojih učestvuje sa 20% udjela ili više u kapitalu tog pravnog lica ili glasačkim pravima u tom pravnom licu, ili
- b) ima udio u kapitalu tog pravnog lica ili u glasačkim pravima u tom pravnom licu manji od 20%, a stečen je s namjerom da, na osnovu trajne povezanosti s tim pravnim licem, omogući utjecaj na njeno poslovanje.

POGLAVLJE II. FAKTORING

Član 3. (Primjena propisa)

Na poslove faktoringa primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 4. (Cilj faktoringa i subjekti u faktoringu)

(1) Faktoring iz člana 2. stav (1) ovog zakona je finansijska usluga kojom društvo za faktoring:

- a) finansira prodavca po osnovu prijenosa tražbine,
- b) evidentira, upravlja i vrši nadzor nad tražbinama,
- c) procjenjuje rizik kao i osiguranje naplate tražbine.

(2) Subjekti u domaćem faktoringu su:

- a) prodavac robe i/ili usluga,
- b) društvo za pružanje faktoring usluga i
- c) kupac robe i /ili usluga.

Član 5. (Elementi faktoringa i dokumentacija u faktoringu)

(1) Elementi faktoringa su:

- a) tražbina,
- b) avans,
- c) faktoring garantni fond,
- d) faktoring limit,
- e) kamata koja ne može biti veća od važeće bankarske kamatne stope za kratkoročne kredite,
- f) naknada koja ne može biti veća od 2% od nominalnog iznosa otkupljene tražbine.

(2) U faktoringu se može ugovarati i administrativna naknada koja, zavisno od iznosa računa ne može biti veća od 50 KM po svakom računu.

(3) Posao faktoringa provodi se na osnovu sljedeće dokumentacije:

- a) ugovora o faktoringu između subjekata faktoringa kojim se vrši prijenos i otkup tražbine na faktora tj. povjerioca,
- b) računa o isporuci robe i izvršenim uslugama s narudžbama, otpremnicama i prijemnicama robe, zapisnicima o izvršenim uslugama, voznim listama prijevoznika, izvodima otvorenih stavki s obavještenjima o dospijeću duga na naplatu i urgencijama za plaćanje, a kod inostranog faktoringa i izvozna i uvozna carinska dokumentacija, izjava o plaćenom PDV-u i carini kao i dokaz o otvorenom akreditivu,
- c) polica osiguranja i reosiguranja, ukoliko su ugovorene,
- d) finansijskih izvještaja i revizorskih izvještaja kao i ostale dokumentacije vezane za korespondenciju prodavca s kupcem kao što su pozivi i urgencije za plaćanje, dokumentacija vezana za procjenu boniteta i kreditne sposobnosti dužnika,

e) ostale dokumentacije koja može poslužiti kao osnov za dokazivanje da je roba stvarno isporučena ili usluga izvršena, kao i dokumentacije za dokazivanje prijenosa tražbine.

(4) Navedena dokumentacija iz stava (3) ovog člana koristi se kod utvrđivanja osnovanosti tražbine od kupca kao i osnove za prijenos tražbine s prodavca na faktora.

Član 6. (Vrste faktoringa)

(1) Faktoring može biti: domaći faktoring i inostrani faktoring, faktoring sa pravom regresa i faktoring bez prava regresa, faktoring sa diskontom i faktoring sa avansom, faktoring sa kreditiranjem i faktoring bez kreditiranja, otvoreni faktoring i skriveni faktoring, faktoring bez udjela i faktoring s udjelom, jednokratni faktoring i višekratni faktoring.

(2) Posebnu vrstu faktoringa predstavlja obrnuti (dobavljački) faktoring.

Član 7. (Domaći faktoring i inostrani faktoring)

(1) Zavisno od pravnog i ekonomskog okruženja u kojem se realizira:

a) domaći faktoring je finansijska usluga u kojem su svi subjekti rezidenti u smislu propisa kojim se uređuje devizno poslovanje,

b) inostrani faktoring je finansijska usluga u kojem je najmanje jedan od subjekata nerezident u smislu propisa kojim se uređuje devizno poslovanje.

(2) Društvo za faktoring smije predmet faktoringa platiti rezidentu u devizama te od nerezidenta predmet faktoringa naplatiti u devizama u slučaju kada otkupljuje predmet faktoringa koji je u skladu sa odgovarajućim propisima valjano iskazan u stranoj valuti.

(3) Na inostrani faktoring na odgovarajući se način primjenjuju odredbe propisa kojim se uređuje devizno poslovanje.

Član 8. (Faktoring sa pravom regresa i faktoring bez prava regresa)

(1) Faktoring sa pravom regresa podrazumijeva pravo faktora da u slučaju nemogućnosti naplate tražbine od kupca zahtijeva, na dan dospelosti tražbine, namirenje od prodavca tražbine i na taj način se obešteti za plaćeni avans, kamatu na avans, kao i naknadu faktoru.

(2) Kada faktor nije izvršio naplatu tražbine od kupca u roku dospjeća, tada je on dužan da, u roku od osam dana od dana dospelosti tražbine, obavijesti prodavca tražbine da naplata tražbine nije izvršena u roku dospjeća.

(3) Prodavac tražbine je dužan da, u roku od pet dana od prijema obavještenja o neizvršenju plaćanja od strane kupca, izvrši povrat sredstava faktoru iz stava (1) ovog člana.

(4) Faktoring bez prava regresa podrazumijeva da faktor preuzima na sebe rizik naplate tražbine te u slučaju nemogućnosti naplate tražbine od kupca, naplatu

tražbine ne može izvršiti od prodavca tražbine. Rizik naplate tražbine obuhvata rizik nesposobnosti plaćanja od strane kupca.

(5) U slučaju kada se ne može sa sigurnošću utvrditi je li ugovoren faktoring sa regresom ili faktoring bez regresa, smatrat će se da je ugovoren faktoring sa regresom.

Član 9. (Faktoring sa diskontom i faktoring sa avansom)

(1) Faktoring sa diskontom podrazumijeva isplatu ukupnog iznosa otkupljene tražbine, umanjene za naknadu faktora i diskontnu kamatu. Naknada se isplaćuje faktoru nakon potpisivanja ugovora o faktoringu.

(2) Faktoring sa avansom podrazumijeva avansnu uplatu od strane faktora prodavcu tražbine u ugovorenom postotku od prodane tražbine, umanjene za naknadu neposredno nakon potpisivanja ugovora o faktoringu. Faktor isplaćuje prodavcu tražbine preostali iznos nakon naplate tražbine od kupca umanjen za kamatu na isplaćeni avans.

Član 10. (Faktoring sa kreditiranjem i faktoring bez kreditiranja)

(1) Faktoring sa kreditiranjem podrazumijeva isplatu avansa od strane faktora prodavcu tražbine neposredno nakon potpisivanja ugovora, odnosno prije nego što faktor naplati tražbinu od kupca.

(2) Faktoring bez kreditiranja podrazumijeva isplatu sredstava od strane faktora prodavcu tražbine tek nakon naplate tražbine faktora od kupca i nema funkciju finansiranja od strane faktora, nego samo osiguranje naplate, upravljanje tražbinama i naplatu tražbina.

Član 11. (Otvoreni faktoring i skriveni faktoring)

(1) Otvoreni faktoring podrazumijeva obavezu faktora da s ugovorom o kupoprodaji tražbine pismeno upozna kupca.

(2) U slučaju skrivenog faktoringa prodavac tražbine zadržava pravo kompletne realizacije naplate tražbine u svoje ime i za račun faktora. Na dan dospjeća tražbine kupac plaća istu prodavcu, a ne faktoru. Prodavac tražbine je dužan transferirati na faktora razliku između tražbine i isplaćenog avansa umanjenog za kamatu po osnovu avansa i naknade faktora.

Član 12. (Faktoring bez udjela i faktoring sa udjelom)

(1) Faktoring bez udjela podrazumijeva preuzimanje stopostotnog rizika naplate tražbine od strane faktora, odnosno faktor se obavezuje isplatiti cjelokupan iznos otkupljene tražbine, umanjen za kamate na isplaćeni avans i naknadu faktora, nezavisno od činjenice da li mu je kupac prethodno izvršio plaćanje otkupljene tražbine.

(2) Faktoring sa udjelom podrazumijeva preuzimanje većeg dijela rizika naplate tražbine od strane faktora, odnosno obavezu faktora da isplati iznos ugovorenog rizika koji pokriva otkupljene tražbine, umanjene za kamatu na plaćeni avans i naknadu faktora.

Član 13. (Jednokratni faktoring i višekratni faktoring)

(1) Jednokratni faktoring podrazumijeva otkup pojedinačnih tražbina od slučaja do slučaja prema potrebi prodavca.

(2) Višekratni faktoring podrazumijeva otkup tražbina od više kupaca, najmanje pet u toku jedne godine.

Član 14. (Pojam i predmet obrnutog faktoringa)

(1) Obrnuti (dobavljački) faktoring je posebna vrsta faktoringa koji se ugovara između faktora i kupca kao dužnika u kojem faktor preuzima obavezu plaćanja kupčevog nedospjelog budućeg kratkoročnog novčanog dugovanja prema dobavljačima iz osnova ugovora o prodaji robe ili pružanih usluga u zemlji i inostranstvu.

(2) Obrnuti faktoring se vrši u skladu s odredbama propisa kojim su uređeni obligacioni odnosi.

(3) U obrnutom faktoringu za preuzimanje ispunjenja duga dužnik nije obavezan tražiti saglasnost povjerioca.

(4) U obrnutom faktoringu faktor ima pravo na naplatu kamate, naknade, administrativne naknade i drugih ugovorom utvrđenih troškova faktoringa.

(5) Faktor ima pravo naplate od dužnika u roku koji je definiran ugovorom o obrnutom faktoringu.

(6) Obrnuti faktoring mogu primjenjivati samo oni subjekti koji su definirani u članu 2. stav (1) ovog zakona.

(7) Predmet obrnutog faktoringa ne može biti preuzimanje ispunjenja duga po osnovu prodaje robe ili usluga za lične, porodične ili potrebe domaćinstva odnosno bilo kakva prodaja za gotovinu.

(8) Na obrnuti faktoring shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima je uređen faktoring.

POGLAVLJE III. UGOVORI O FAKTORINGU

Član 15. (Forma i predmet ugovora)

(1) Faktoring se može obavljati samo na osnovu ugovora, u pisanoj formi, zaključenog između subjekata faktoringa iz člana 4. stav (2) ovog zakona.

(2) Ugovorom o faktoringu se reguliše ustupanje ili prijenos postojeće ili buduće, cijele ili djelimične, nedospjele kratkoročne novčane tražbine koja je nastala iz osnova ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga u proizvodnji, trgovini i uslugama

kao i tražbina nastala po osnovu izvođenja investicijskih radova i izvoza proizvoda i pruženih usluga, zaključene između lica iz člana 2. stav (1) ovog zakona.

(3) Buduća tražbina može biti predmet faktoringa samo ukoliko je u trenutku sklapanja ugovora o faktoringu dovoljno određiva, odnosno ako su u ugovoru o faktoringu određeni povjerilac i dužnik, najviši mogući iznos tih tražbina, te ako je naznačena osnova nastanka tih budućih tražbina.

(4) Buduća tražbina je dovoljno određena ako je u ugovoru o faktoringu označeno ko će biti kupac takve tražbine i koliki je iznos te tražbine.

(5) Odredba u ugovoru kojom se vrši prijenos buduće tražbine proizvodi pravni učinak momentom nastanka te tražbine.

(6) Predmet ugovora o faktoringu ne može biti prijenos tražbine po osnovu prodaje robe ili usluga za lične, porodične ili potrebe domaćinstva odnosno bilo kakva prodaja za gotovinu.

(7) U smislu odredbi ovog zakona ugovor čiji predmet nije definiran u skladu s članom 2. stav (2) ovog zakona, ne smatra se ugovorom o faktoringu.

(8) Ugovor o faktoringu se ne smatra ugovorom o kreditu ili zajmu u smislu propisa koji regulišu ovu oblast.

Član 16. (Sadržaj ugovora o faktoringu)

(1) Ugovor o faktoringu obavezno sadrži sljedeće elemente:

- a) podatke o ugovornim stranama,
- b) vrstu faktoringa,
- c) osnov i podatke o tražbini koja je predmet ugovora,
- d) iznos i način obračuna plaćanja i plaćanje otkupljene tražbine,
- e) iznos i obračun naknade faktoru,
- f) obračun kamate i ostalih troškova,
- g) obavezu obavještanja kupca o prijenosu tražbine,
- h) evidencije i rokove realizacije odredbi iz ugovora,
- i) način rješavanja sporova,
- j) datum zaključivanja ugovora i
- k) potpise zakonskih zastupnika svake od ugovornih strana ili drugog lica ovlaštenog za potpisivanje ugovora ili punomoćnika ovih lica.

(2) Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) će podzakonskim aktom detaljnije propisati sadržaj ugovora o faktoringu.

Član 17. (Važenje ugovora i zabranjeni ugovori)

(1) Ugovor o faktoringu prestaje važiti istekom roka na koji je zaključen, a ako nije zaključen na određeni rok, ne može prestati prije nego što sve prodane tražbine ne budu naplaćene ili regrestrovane od strane prodavca.

(2) Ako je prodavac ustupio istu tražbinu raznim faktorima, tražbina pripada faktoru o kojoj je prodavac prvo obavijestio kupca, odnosno koji se prvi javio kupcu.

(3) Odredbe ugovora o faktoringu i općih uslova poslovanja prodavca ili faktora koje predviđaju drukčije pravilo u odnosu na pravilo iz stava (1) ovog člana, ništavne su.

Član 18. (Prijenos tražbine)

(1) Prodavac na osnovu ugovora s kupcem i primljenom narudžbom isporučuje robu i izdaje račun kupcu.

(2) Prodavac može ugovorom svoje tražbine prenijeti na faktora, izuzev ako je taj prijenos zabranjen ovim zakonom ili koja je vezana za osobnost povjerioca, ili koja se, po svojoj prirodi, protivi prenošenju na drugoga.

(3) Prodavac dostavlja faktoru uz zahtjev za faktoring uslugu dokumentaciju iz člana 5. stav (3) ovog zakona.

(4) Faktor može zahtijevati od prodavca da osigura i izjavu kupca da je primio robu i usluge prema izdatom računu, bez prigovora na njihove materijalne nedostatke.

(5) Za prijenos tražbine s prodavca na faktora nije potreban pristanak kupca, ali je prodavac dužan obavijestiti kupca o izvršenom prijenosu tražbine na faktora ukoliko je to ugovorom predviđeno ili ukoliko se ne radi o skrivenom faktoringu.

(6) Ugovor o faktoringu proizvodi učinke i bez saglasnosti i izjave kupca iz stava (4) ovog člana, osim ako drugačije nije uređeno posebnim zakonom.

Član 19. (Obavijest o prijenosu tražbine)

(1) Prodavac je obavezan, u roku od pet dana od dana zaključivanja ugovora s faktorom, obavijestiti kupca o istom. Kupac je dužan u ugovorenom roku umjesto prodavcu platiti faktoru.

(2) Ako ugovorom nije određeno ko je obavezan obavijestiti kupca o zaključenom ugovoru o prijenosu tražbine, smatrat će se da je to prodavac.

(3) Obavještenje o prijenosu tražbine mora biti sačinjeno u pisanoj formi i sadržavati informacije o zaključenom ugovoru o faktoringu, datumu zaključivanja ugovora, podatke o faktoru kojem je kupac obavezan izvršiti plaćanje kao i instrukcije za plaćanje: broj računa ili brojeve računa, iznos tražbina, valuta plaćanja i dr.

(4) Obavještenje se smatra dostavljenim ako je upućen pisanom korespondencijom, na elektronski ili neki drugi prikladan način, iz kojeg se može utvrditi identitet pošiljaoca i prijem obavještenja.

Član 20. (Plaćanje avansa)

(1) Faktor nakon zaključenja ugovora isplaćuje prodavcu avans u ugovorenom postotku od nominalne vrijednosti tražbine.

(2) Iznos avansa utvrđuje se ugovorom za svaku pojedinačnu prenesenu tražbinu.

(3) Avansna isplata iz stava (1) ovog člana ne smatra se kreditom ili zajmom u smislu propisa koji uređuju obligacione odnose, poslovanje banaka i devizno poslovanje.

(4) Faktor je obavezan isplatiti avans prodavcu u ugovorenom roku.

(5) Ako rok za uplatu avansa nije ugovoren, onda se smatra da je ugovoreni rok za uplatu avansa tri dana od dana potpisivanja ugovora o prijenosu tražbina.

(6) U slučaju da faktor ne isplati avans u ugovorenom roku, prodavac ima pravo na jednostrani raskid ugovora o faktoringu, o čemu je dužan odmah obavijestiti kupca.

Član 21. (Napлата tražbina)

(1) Vjerodostojne isprave u izvršenju postupka naplate tražbina faktora od kupca su računi s otpremnicom-prijemnicom ili drugim pisanim dokazima o izvršenoj isporuci ili izvršenoj usluzi, dokaz o osnovu prijenosa tražbine i obavještenje kupca o nastaloj obavezi prema faktoru.

(2) Nakon prijema obavještenja iz člana 19. stav (1) ovog zakona, kupac je u obavezi da tražbine isplati faktoru, osim ako je do isplate tražbine obaviješten, ili se moglo smatrati da je obaviješten o pravu prvenstva trećeg lica na naplatu prenesene tražbine.

(3) Ukoliko je kupac prije isplate tražbine bio obaviješten o prijenosu tražbine na faktora, a izvrši isplatu prodavcu, ne oslobađa se obaveza prema faktoru i prodavac mora odmah, a najduže u roku od tri dana, takvu isplatu prenijeti faktoru.

(4) Tražbine po osnovu ugovora faktor naplaćuje u svoje ime i za svoj račun, osim u slučaju skrivenog faktoringa kada prodavac zadržava pravo cjelokupne realizacije naplate tražbine u svoje ime i za račun faktora.

(5) U slučaju skrivenog faktoringa prodavac je dužan, nakon izvršene naplate tražbine od kupca odmah, a najduže u roku od tri dana, izvršiti obaveze prema faktoru u skladu s ugovorom o faktoringu.

(6) Nakon što je izvršio naplatu tražbina od kupca faktor je dužan odmah, a najduže u roku od tri dana, isplatiti prodavcu razliku po računu do punog iznosa, umanjenu za plaćeni avans, ugovorenu kamatu na dati avans, naknadu i druge troškove, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

(7) Korespondencija između učesnika faktoringa mora biti u pisanom obliku, koja se dostavlja putem telefaksa ili pošte uključivo i elektronsku korespondenciju putem e-maila, skenirana dokumentacija i sl.

Član 22. (Zatezna kamata)

(1) U slučaju kašnjenja isplate od strane kupca zatezna kamata pripada faktoru kod faktoringa bez regresa, a kod faktoringa sa regresom, zatezna kamata pripada prodavcu, osim ako ugovorom o faktoringu nije drugačije predviđeno.

(2) Ako prodavac ne prenese naplaćeni iznos od kupca faktoru u roku iz člana 21. stav (3) ovog zakona, zatezna kamata pada na teret prodavca i teče od narednog dana tog propisanog roka.

(3) Ako faktor ne prenese preostali naplaćeni iznos od kupca prodavcu u roku iz člana 21. stav (6) ovog zakona, zatezna kamata pada na teret faktora i teče od narednog dana po isteku tog roka.

Član 23. (Odgovornost prodavca)

(1) Kada je prodavac ustupio tražbine ugovorom sa naknadom, prodavac odgovara za postojanje tražbine u trenutku kada je izvršeno ustupanje tražbine.

(2) Prodavac uvijek garantira faktoru da su prenesene tražbine oslobođene zalogu, prigovora, tereta i ostalih prava trećih lica, odnosno da su po svim osnovama nesporne, osim ako drugačije nije ugovoreno.

(3) U slučaju da su prenesene tražbine opterećene zalogom, odnosno ako su na bilo koji način osporene od strane kupca ili trećeg lica, a ugovorom o faktoringu nije isključena garancija prodavca iz stava (2) ovog člana, faktor ima pravo regresa od prodavca i u slučaju kada je ugovoren faktoring bez regresa.

Član 24. (Prodaja tražbina)

(1) U slučaju kada je prodaja tražbina zabranjena ugovorom između prodavca i kupca ili općim uslovima poslovanja kupca, ta zabrana nema pravni učinak na prodaju tražbine faktoru, koja je izvršena na osnovu ugovora o faktoringu i u skladu s ovim zakonom.

(2) U slučaju da ugovorom o faktoringu nije drugačije definirano, smatra se da je dalja prodaja tražbine s društva za faktoring na drugo društvo za faktoring dozvoljena u skladu s odredbama ovog zakona.

POGLAVLJE IV. USLOVI ZA OSNIVANJE, POSLOVANJE I PRESTANAK RADA DRUŠTVA ZA FAKTORING

Član 25. (Društva za faktoring)

(1) Faktoring poslove može obavljati privredno društvo organizovano kao dioničko društvo (d.d.) ili društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) sa sjedištem u Federaciji.

(2) Za obavljanje poslova faktoringa društvo mora imati odobrenje koje je izdato od Agencije.

(3) Društvo se ne može upisati u sudski registar prije dobijanja odobrenja iz stava (2) ovog člana.

(4) Osim subjekata iz stava (1) ovog člana, poslove faktoringa može obavljati i banka, čije je poslovanje uređeno po propisima koji regulišu poslovanje banaka u Federaciji. Na banke koje se bave poslovima faktoringa primjenjuju se Poglavlja I., II., III., IV. (član 26. st. (3), (4), (5) i (7)), V., VI., VII., VIII., IX. ovog zakona.

(5) Poslovima faktoringa može se baviti i strana banka i strano pravno lice, ali isključivo u inostranom dvofaktorskom sistemu, koji imaju važeće odobrenje za obavljanje poslova faktoringa nadležnog organa matične zemlje.

(6) Izraz „faktoring“ i njegove izvedenice upisuje u naziv pravnog lica ili koristi u pravnom prometu samo ono društvo koje je dobilo odobrenje za obavljanje poslova faktoringa od strane Agencije.

(7) Društva se mogu udruživati u udruženja društava za faktoring koja se osnivaju kao privredna interesna udruženja ili kao neki drugi oblik udruživanja privrednih subjekata u skladu s posebnim zakonom.

(8) Društva ne smiju zaključivati nikakve pisane ili usmene ugovore s drugim društvima za faktoring ili njihovim udruženjima, kojima se može ograničiti princip slobodnog tržišnog takmičenja.

(9) Udruženje društava dužno je, na zahtjev Agencije, radi provođenja stava (7) ovog člana, dostaviti Agenciji svoj statut, kao i sve sporazume, ugovore i druge opće akte.

(10) Na društva se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje osnivanje, organizacija, poslovanje, upravljanje i prestanak privrednih društava osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 26. (Djelatnost društava za faktoring)

(1) Društvo za faktoring, koje je osnovano u Federaciji radi obavljanja poslova faktoringa, može obavljati poslove faktoringa koji su definirani u članu 2. stav (1) ovog zakona ako ispunjava uslove u pogledu minimalnog iznosa osnovnog novčanog kapitala iz člana 27. ovog zakona.

(2) Društvo iz stava (1) ovog člana može obavljati samo poslove faktoringa i poslove srodne faktoringu, izuzev ako mu posebnim zakonom nije propisano i obavljanje drugih finansijskih usluga.

(3) Srodnim poslovima smatraju se naročito procjena boniteta i kreditne sposobnosti pravnih lica i fizičkih lica koji obavljaju samostalne djelatnosti, osiguranje tražbina, diskont računa, eskont (otkup) mjenica, ustupanje mjenične tražbine, izdavanja garancija i drugih jamstava kao i prodaja pokretne i nepokretne imovine uzetih kao kolateral po osnovu poslova faktoringa i slično.

(4) Društvo za faktoring može vršiti eskont samo onih mjenica koje su izdate kao sredstvo podmirenja tražbine nastale iz osnova isporuke roba i pružanja usluga u zemlji ili inostranstvu.

(5) Na eskont mjenice primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuje mjenica, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(6) Društvo za faktoring ne smije odobravati kredite.

(7) Društvo za faktoring ne smije vršiti otkup dospjelih nenaplaćenih plasmana ili otkup rizika i koristi s osnova dospjelih nenaplaćenih plasmana banaka, kako je to definirano propisom kojim se uređuju uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada banaka te pružanje finansijskih usluga i relevantnim provedbenim aktima Agencije, niti otkup dospjelih nenaplaćenih tražbina ili otkup rizika i koristi tih tražbina nastalih po osnovu onih finansijskih usluga koje imaju osnovno obilježje i svrhu finansiranja, a obavljaju ih i drugi subjekti na osnovu propisa koji se na te subjekte primjenjuju.

(8) Agencija će detaljnije propisati uslove i način obavljanja djelatnosti društava za faktoring.

Član 27. (Osnovni kapital društva za faktoring)

(1) Osnovni kapital društva za faktoring koje se osniva u Federaciji radi obavljanja poslova faktoringa ne može iznositi manje od 750.000,00 KM i u cijelosti se mora uplatiti u novcu.

(2) Društvo za faktoring je u obavezi osigurati da visina kapitala na dan sastavljanja i prezentiranja finansijskih izvještaja bude u visini koja nije manja od iznosa kapitala iz stava (1) ovog člana.

(3) U slučaju da se kapital društva za faktoring smanji ispod razine minimalnog iznosa kapitala iz stava (2) ovog člana, Agencija može tom društvu za faktoring naložiti neku od nadzornih mjera propisanih odredbama ovog zakona.

(4) Agencija će podzakonskim aktom propisati kriterije i/ili pravila te dodatne zahtjeve za kapital društva za faktoring.

Član 28. (Dionice i udjeli u društvu za faktoring)

(1) Udio člana društva za faktoring je srazmjeran njegovom ulogu u osnovnom kapitalu.

(2) Dionice ili ulogi društva za faktoring moraju biti u cijelosti uplaćeni u novcu prije upisa osnivanja ili upisa povećanja kapitala društva za faktoring u sudski registar.

(3) Povlaštene dionice društva za faktoring osnovanog kao dioničko društvo mogu biti najviše do 25% ukupnih dionica.

Član 29. (Indirektna ulaganja i udjeli u pravnom licu)

(1) Indirektna ulaganja su ulaganja u kapital pravnog lica ili stjecanje glasačkih prava u tom pravnom licu preko trećeg lica.

(2) Indirektni imalac dionica, poslovnih udjela ili drugih prava koja mu osiguravaju udio u kapitalu društva ili u glasačkim pravima u tom društvu je lice:

- a) za čiji je račun drugo lice (direktni imalac) steklo dionice, poslovne udjele ili druga prava u tom društvu,
- b) koje je s direktnim imaoцем dionica, poslovnih udjela ili drugih prava u društvu povezano kao i članovi uže porodice, ili
- c) lice koje je član uže porodice direktnog imaoца.

(3) Članovima uže porodice smatraju se:

- a) bračni drug tog lica, odnosno lice s kojom živi u zajedničkom domaćinstvu koje, prema zakonu koji uređuje bračne i odnose u porodici, ima zakonski položaj jednak kao bračna zajednica,
- b) djeca, odnosno usvojena djeca,
- c) ostala lica koja su pod skrbništvom tog lica.

(4) Povezanim licima smatraju se i ostali oblici povezanosti u smislu propisa kojim se uređuju osnivanje, organizacija i poslovanje privrednih društava.

Član 30. (Promjena imaoца kvalificiranih udjela društva za faktoring)

(1) Svako pravno ili fizičko lice (namjeravani stjecalac) koja namjerava direktno ili indirektno steći ili povećati udio u društvu za faktoring što bi rezultiralo da visina udjela u kapitalu ili u glasačkim pravima dosegne ili premaši 10%, 20%, 30% ili 50% ili da društvo za faktoring postane zavisno društvo namjeravanog stjecaoца, dužna je prethodno podnijeti zahtjev Agenciji za izdavanje saglasnosti u pisanom obliku i dobiti saglasnost za to stjecanje.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana mora sadržavati:

- a) podatke o visini udjela koji se namjerava steći,
- b) dokumentaciju iz člana 32. ovog zakona.

Član 31.

(Obavješćavanje Agencije o otuđenju kvalificiranog udjela)

(1) Svako pravno ili fizičko lice koja namjerava otuđiti kvalificirani udio u društvu za faktoring, dužno je o tome obavijestiti Agenciju pisanim putem, navodeći visinu udjela koji namjerava otuđiti.

(2) Lice iz stava (1) ovog člana dužno je obavijestiti Agenciju i o namjeri smanjenja svog kvalificiranog udjela na način da udio u kapitalu ili glasačkim pravima smanji ispod granice od 10%, 20%, 30% ili 50%, ili ako društvo za faktoring prestaje biti zavisno društvo tog lica.

(3) Ako društvo za faktoring sazna za stjecanje ili otuđivanje kvalificiranog udjela u društvu koji prelazi ili se smanji ispod granice od 10%, 20%, 30% ili 50%, dužno je o tome odmah obavijestiti Agenciju.

Član 32.

(Zahtjev za izdavanje saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela)

(1) Za izdavanje saglasnosti za stjecanje ili povećanje kvalificiranog udjela, Agenciji se dostavlja propisana dokumentacija iz stavka (3) ovog člana.

(2) Ako se radi o stjecanju kvalificiranog udjela koje omogućava prevladavajući utjecaj ili kontrolu nad poslovanjem društva za faktoring, namjeravani stjecalac, na zahtjev Agencije, dužan je uz zahtjev i dokumentaciju iz stava (1) ovog člana priložiti i:

- a) poslovni plan i strategiju društva za faktoring u kojem stječe kvalificirani udio s projekcijom bilansa i bilansa uspjeha za prve tri poslovne godine,
- b) promjene u upravljačkoj, organizacionoj i kadrovskoj strukturi, ako se planiraju,
- c) plan aktivnosti na području informacione tehnologije, ako se planiraju promjene.

(3) Agencija će podzakonskim aktom propisati listu dokumentacije iz stava (1) ovog člana s kriterijima na osnovu kojih procjenjuje primjerenost i finansijsko stanje namjeravanog stjecanja kvalificiranog udjela kao i postupak odlučivanja o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela.

Član 33.

(Postupak odlučivanja o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela)

(1) Agencija je dužna da, u roku dva radna dana od dana prijema urednog zahtjeva za stjecanje kvalificiranog udjela, podnosioca zahtjeva pisanim putem obavješćuje o prijemu zahtjeva s naznakom datuma kojim ističe rok za provođenje postupka odlučivanja.

(2) Agencija će u roku 60 dana od dana kada podnosilac zahtjeva primi obavješćenje iz stava (1) ovog člana o prijemu zahtjeva i svih dokumenata koji se moraju priložiti zahtjevu, provesti postupak odlučivanja o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela.

(3) Nakon donošenja odluke o zahtjevu Agencija će o tome, u roku dva radna dana od dana donošenja, pisanim putem obavijestiti podnosioca zahtjeva.

(4) Ako Agencija ne odluči o zahtjevu u roku iz stava (2) ovog člana, smatra se da je izdala saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela.

(5) U slučaju iz stava (4) ovog člana, na zahtjev stjecaoca kvalificiranog udjela, Agencija mora u roku osam dana od dana prijema ovog zahtjeva, izdati saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela.

(6) Izuzetno od odredbi st. (1) do (4) ovog člana, ako se zahtjev za stjecanje kvalificiranog udjela podnosi zajedno sa zahtjevom za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova faktoringa, Agencija donosi odluku o zahtjevu u roku iz člana 39. stav (5) ovog zakona.

(7) Ako je Agencija primila dva ili više zahtjeva za stjecanje kvalificiranog udjela, odnosit će se prema svim namjeravanim stjecaocima ravnopravno.

(8) Lice koja je dobilo saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela, dužno je provesti stjecanje u odnosu na koje je saglasnost izdata, u roku 6 mjeseci od dana izdavanja saglasnosti za to stjecanje. U protivnom, istekom toga roka izdata saglasnost prestaje da važi.

(9) Ako nastupi razlog iz stava (8) ovog člana i odobrenje prestane važiti, Agencija će oduzeti saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela.

Član 34.

(Odlučivanje o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela)

Pri odlučivanju o izdavanju saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela, Agencija procjenjuje primjerenost i finansijsko stanje namjeravanog stjecaoca kvalificiranog udjela prema sljedećim kriterijima:

- a) ugledu namjeravanog stjecaoca,
- b) ugledu, iskustvu i odgovarajućim sposobnostima lica koja će nakon stjecanja voditi poslovanje faktoring društva,
- c) finansijskom stanju namjeravanog stjecaoca,
- d) mogućnostima faktoring društva da se pridržava, odnosno nastavi pridržavati odredbi ovog zakona i drugih zakona i propisa primjenjivih na poslovanje faktoring društva,
- e) da li postoje opravdani razlozi za sumnju u skladu sa propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, da se predmetnim stjecanjem kvalificiranog udjela provodi ili pokušava provesti pranje novca ili finansiranje terorizma, ili da predmetno stjecanje kvalificiranog udjela može povećati rizik od pranja novca ili finansiranja terorizma.

Član 35.

(Odbijanje zahtjeva za stjecanje kvalificiranog udjela)

Agencija će odbiti zahtjev za izdavanjem saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela ako:

- a) ocijeni da primjerenost ili finansijsko stanje stjecaoca kvalificiranog udjela ne zadovoljava kriterije iz člana 34. ovog zakona,
- b) iz pravnog, odnosno finansijskog položaja namjeravanog stjecaoca kvalificiranog udjela ili zbog djelatnosti, odnosno poslova koje obavlja namjeravani stjecalac kvalificiranog udjela ili s njim povezana lica ili zbog postupaka koje su namjeravani stjecaoci kvalificiranog udjela činili, proizlazi da bi moglo biti ugroženo poslovanje društva za faktoring,
- c) zbog djelatnosti ili poslova koje obavlja budući stjecalac kvalificiranog udjela bi moglo biti onemogućeno ili znatno otežano obavljanje nadzora nad poslovanjem društva za faktoring,

d) je stjecalac kvalificiranog udjela dostavio netačne ili nepotpune podatke ili podatke koji dovode u zabludu, a ti su podaci bili značajni za donošenje odluke o izdavanju saglasnosti.

Član 36.

(Dodatni podaci i dokumentacija za izdavanje saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela)

(1) Osim dokumentacije iz člana 32. ovog zakona, Agencija može, tokom postupka obrade zahtjeva, zatražiti i druge podatke, odnosno dokumentaciju koju ocijeni potrebnom za odlučivanje o izdavanju saglasnosti uključujući informacije koje su propisane zakonom kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, a koju prikupljaju obveznici tog zakona.

(2) Agencija će, pri odlučivanju o izdavanju saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela, ispitati izvore sredstava kojima stjecalac namjerava steći kvalificirani udio u društvu za faktoring.

(3) Agencija može, radi pribavljanja informacija potrebnih za odlučivanje o davanju saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela, obaviti provjeru podataka koje je dostavio namjeravani stjecalac kvalificiranog udjela.

Član 37.

(Pravne posljedice stjecanja kvalificiranog udjela bez saglasnosti Agencije i oduzimanja saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela)

(1) Lice koje stekne ili posjeduje poslovni udio ili dionice suprotno odredbama ovog zakona nema pravo glasa, odnosno učestvovanja u upravljanju društvom za faktoring na osnovu poslovnog udjela ili dionica stečenih bez saglasnosti Agencije.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, Agencija će naložiti prodaju tako stečenih dionica ili poslovnih udjela.

(3) Agencija će oduzeti saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela, u slučaju:

- a) ako je imalac kvalificiranog udjela dobio saglasnost davanjem neistinitih, netačnih podataka, podataka koji dovode u zabludu ili na drugi nepropisan način,
- b) ako prestanu uslovi propisani odredbama ovog zakona na osnovu kojih je izdata saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana, lice kojem je oduzeta saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela nema pravo glasa iz dionica ili poslovnih udjela za koje mu je oduzeta saglasnost. U tom slučaju, Agencija će naložiti prodaju stečenih dionica ili poslovnih udjela za koje je imalac kvalificiranog udjela oduzeta saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela.

(5) Troškove prodaje dionica ili poslovnih udjela iz stava (4) ovog člana podmiruje imalac kvalificiranog udjela.

Član 38.

(Saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela u drugom pravnom licu)

(1) Društvo za faktoring, prije stjecanja udjela u drugom pravnom licu na osnovu kojeg direktno stječe ili povećava udio u drugom pravnom licu što bi rezultiralo time da visina udjela u kapitalu ili u glasačkim pravima dostigne ili premaši 10%, 20%, 30% ili 50% ili da to pravno lice postane društvo kći društva za faktoring,

dužno je podnijeti Agenciji zahtjev za izdavanje saglasnosti u pisanom obliku i dobiti saglasnost Agencije za to stjecanje.

(2) Dokumentacija potrebna za procjenu pravnog lica u kojem društvo za faktoring stječe ili povećava kvalificirani udio i učinak namjeravanog stjecanja na poslovanje društva za faktoring, koja se mora dostaviti Agenciji uz zahtjev za izdavanje saglasnosti za stjecanje ili povećanje kvalificiranog udjela, mora biti prilagođena i primjerena pravnom licu u kojem društvo za faktoring stječe ili povećava kvalificirani udio.

(3) Agencija će podzakonskim aktom propisati listu dokumentacije iz stava (2) ovog člana i kriterije na osnovu kojih procjenjuje primjerenost i finansijsko stanje pravnog lica u kojem društvo za faktoring stječe ili povećava kvalificirani udio.

(4) Ako društvo za faktoring namjerava prodati ili na drugi način otuđiti udio u drugom pravnom licu tako da bi se na taj način smanjio njegov udio ispod granice navedene u stavu (1) ovog člana, o svojoj namjeri dužno je, pisanim putem, obavijestiti Agenciju.

(5) Na saglasnost za stjecanje kvalificiranog udjela u drugom pravnom licu na društva za faktoring na odgovarajući način se primjenjuju odredbe čl. 34., 35., 36. i 37. ovog zakona.

Član 39.

(Odobrenje za rad društva za faktoring u domaćem faktoringu)

(1) Agencija rješenjem izdaje odobrenje za obavljanje poslova faktoringa pravnim licima na neodređeno vrijeme i ono nije prenosivo na drugo lice ili pravnog slijednika, a uslov je za upis u sudski registar. Svojestvo pravnog lica društvo za faktoring stječe upisom u sudski registar.

(2) Odobrenje za rad neće se izdati onim društvima koja imaju neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa.

(3) Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova faktoringa podnosi osnivač društva za faktoring ili lice koje on ovlasti.

(4) Uz zahtjev iz stava (3) ovog člana podnosi se:

a) osnivački akt društva za faktoring;

b) podaci o osnivačima društva za faktoring i to:

1) za osnivače - fizička lica: ovjerena fotokopija lične karte, odnosno ovjerena fotokopija putne isprave za strane državljane, kao i dokaz - uvjerenje nadležnog organa, ne starije od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, da osnivač nije osuđen pravosnažnom presudom na kaznu zatvora dužu od šest meseci, da se protiv njega ne vodi kazneni postupak i da mu nije izrečena mjera zabrane obavljanja profesije, djelatnosti ili dužnosti;

2) za osnivače – pravna lica koja su imao kvalificiranih udjela: izvod iz sudskog registra, odnosno drugog odgovarajućeg javnog registra, ali ne starijeg od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva i revidirane finansijske izvještaje za posljednje dvije poslovne godine, a ako osnivač kao subjekt posluje kraće od dvije poslovne godine tada je potrebno priložiti zadnji revidirani finansijski izvještaj,

3) za osnivače - strana pravna lica: ovjerena fotokopija rješenja ili drugog akta o upisu osnivača u registar organa koji je prema propisima zemlje sjedišta osnivača nadležan za vođenje registra privrednih subjekata, odnosno pravnih lica, ne starije od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva;

4) ovjerena izjava osnivača o nominalnom iznosu njihovih dionica odnosno poslovnih udjela svakog osnivača i njihovo učešće u kapitalu društva za faktoring koje se osniva,

5) ako je osnivač dioničko društvo, ispis iz registra njegovih dioničara, ako je osnivač društvo s ograničenom odgovornošću, spisak njegovih članova društva,

6) dokaz o osiguranim sredstvima za osnivanje društva i uplati osnovnog kapitala iz člana 27. stav (1) ovog zakona,

7) ovjerena izjava o porijeklu finansijskih sredstava iz tačke 6) ovog stava,

8) uvjerenje nadležnog poreznog organa da nema neizmirenih poreznih obaveza i obaveza po osnovu doprinosa,

9) poslovni plan za prve tri poslovne godine koji sadrži planirani bilans stanja i bilans uspjeha te opis informacionog sistema,

10) prijedlog članova uprave i sastav nadzornog odbora sa sljedećim dokumentima: ovjerena fotokopija lične karte, odnosno ovjerena fotokopija putne isprave za strane državljane, kao i dokaz, odnosno uvjerenje nadležnog organa, ne starijeg od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, da to lice nije osuđeno pravosnažnom presudom na kaznu zatvora dužu od šest meseci, da se protiv njega ne vodi kazneni postupak i da mu nije izrečena mjera zabrane obavljanja profesije, djelatnosti ili dužnosti,

(5) Agencija rješenjem odlučuje o zahtjevu iz stava (3) ovog člana u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahteva, ukoliko je podnosilac zahtjeva prethodno dostavio Agenciji dokaz o izvršenoj uplati osnovnog novčanog kapitala.

(6) Rješenje iz stava (5) ovoga člana konačno je u upravnom postupku i protiv istog se može voditi upravni spor.

(7) Osnivač društva za faktoring ili lice koje on ovlasti dužno je da zahtjev za upis društva za faktoring u registar privrednih subjekata podnese najkasnije u roku od deset dana od dana dobijanja rješenja od strane Agencije kojim se društvu za faktoring izdaje odobrenje za obavljanje poslova faktoringa.

(8) Osnivač društva za faktoring ili lice koje on ovlasti dužan je da rješenje o upisu u registar privrednih subjekata dostavi Agenciji u roku od pet dana od dana prijema rješenja o upisu u sudski registar.

(9) Osnivač društva za faktoring ili lice koje on ovlasti dužan je da svaku promjenu podataka iz stava (4) ovog člana dostavi Agenciji odmah, a najkasnije u roku od deset dana od dana nastale promjene.

(10) Agencija će podzakonskim aktom bliže propisati dodatnu dokumentaciju, uslove i način izdavanja odobrenja za rad društava za faktoring u domaćem faktoringu.

Član 40.

(Odbijanje zahtjeva za izdavanjem odobrenja za obavljanje poslova faktoringa)

Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova faktoringa:

a) ako iz osnivačkog akta i druge dokumentacije društva za faktoring, odnosno društva u osnivanju, koja se u skladu s odredbom člana 39. ovog zakona prilaže uz zahtjev, proizlazi da društvo za faktoring, odnosno društvo u osnivanju ne ispunjava sve pretpostavke u skladu s ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona za poslovanje društva za faktoring,

b) ako su odredbe osnivačkog akta društva za faktoring, odnosno društva u osnivanju u suprotnosti s odredbama ovog zakona i drugih propisa koji se primjenjuju na društva za faktoring,

c) ako postoji neki od razloga iz člana 35. ovog zakona za odbijanje zahtjeva za stjecanje kvalificiranog udjela,

d) ako lica predložene za članove uprave ne ispunjavaju uslove za izdavanje saglasnosti, odnosno ako Agencija odbije izdati saglasnost za članove uprave,

e) ako bi obavljanje nadzora nad društvom za faktoring, prema odredbama ovog zakona, bilo otežano ili onemogućeno zbog uske povezanosti društva za faktoring s drugim licima ili ako postoje drugi razlozi zbog kojih nije moguće provesti nadzor.

Član 41.

(Ukidanje odobrenja za obavljanje poslova faktoringa)

(1) Agencija rješenjem ukida odobrenje za obavljanje poslova faktoringa:

a) u slučaju kada društvo za faktoring donese odluku o prestanku poslovanja kao društvo za faktoring,

b) nastupanjem pravnih posljedica prijenosa faktoring poslovanja na drugo društvo za faktoring.

c) danom otvaranja stečajnog postupka nad društvom za faktoring,

d) otvaranjem postupka likvidacije društva za faktoring,

e) ako dođe do prestanka poslovanja društva za faktoring i

f) u drugim slučajevima predviđenim ovim zakonom.

(2) Društvo za faktoring može donijeti odluku o prestanku poslovanja kao društvo za faktoring pod uslovom da u portfoliju nema važećih ugovora o faktoringu, ili pod uslovom da na drugo društvo za faktoring prenese svoje faktoring poslovanje.

(3) Društvo iz stava (2) ovog člana dužno je, prije upisa odluke o promjeni predmeta poslovanja u sudski registar, dobiti rješenje Agencije o ukidanju odobrenja za obavljanje poslova faktoringa.

(4) Agencija će donijeti rješenje o ukidanju odobrenja kada, uz druge uslove potrebne za prestanak poslovanja kao društvo, utvrdi i da društvo za faktoring u portfoliju nema važećih faktoring ugovora ili da je prenijelo svoje faktoring poslovanje na drugo društvo za faktoring.

(5) Ako društvo iz stava (2) ovog člana donese odluku o prestanku poslovanja kao društvo za faktoring, a u portfoliju ima važećih ugovora o faktoringu i nije pronašlo društvo za faktoring te na njega nije prenijelo svoje faktoring poslovanje, dužno je pokrenuti postupak likvidacije. Na stečaj i likvidaciju društava za faktoring primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju stečajni i likvidacioni postupak.

(6) U slučaju prijenosa faktoring poslovanja iz stava (2) ovog člana, društva koja sudjeluju u tom postupku dužna su o toj namjeri, u pisanom obliku, obavijestiti Agenciju, obaviti prethodne konsultacije s Agencijom te dobiti saglasnost Agencije za taj prijenos.

(7) U slučaju prestanka važenja odobrenja za obavljanje poslova faktoringa iz razloga navedenog u stavu (1) tačka e) ovog člana, Agencija će donijeti rješenje o ukidanju odobrenja za obavljanje poslova faktoringa i o tome obavijestiti i nadležni registarski sud.

Član 42.
(Statusne promjene društva za faktoring)

(1) Ako je društvo za faktoring uključeno u pripajanje, spajanje ili podjelu društva, mora za bilo koju statusnu promjenu dobiti saglasnost Agencije.

(2) Za odlučivanje o izdavanju saglasnosti za statusne promjene iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način se primjenjuju odredbe ovog zakona za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova faktoringa.

(3) Ako uslijed statusne promjene društva za faktoring nastane novo društvo za faktoring, to društvo mora, prije upisa statusne promjene u sudski registar, od Agencije dobiti odobrenje za obavljanje poslova faktoringa.

(4) Društvo za faktoring može biti uključeno i u druge statusne promjene na koje se, na odgovarajući način, primjenjuju st. (1) do (3) ovog člana.

Član 43.
(Evidencija društava za faktoring)

(1) Evidenciju društava o izdatim i oduzetim odobrenjima za obavljanje poslova faktoringa vodi Agencija.

(2) Evidencija obavezno sadrži:

- a) naziv društva za faktoring, adresu i registarski broj,
- b) pravni oblik,
- c) strukturu vlasništva, imena i poslovne adrese članova/dioničara sa preko 5% dionica,
- d) kontakt podatke, podatke o kontakt osobi i internet-adresu;
- e) adresu organizacionih dijelova u državi ili u inozemstvu;
- f) imena i poslovne adrese svih članova uprave odnosno nadzornog odbora,
- g) članstvo u mreži i nazive i adrese društava članica i povezanih društava, odnosno uputa o mjestu gdje je takav podatak javno dostupan.

Član 44.
(Organi društva za faktoring)

(1) Organi upravljanja društva za faktoring su:

- a) skupština,
- b) nadzorni odbor i
- c) uprava.

(2) Na organe upravljanja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način se primjenjuju odredbe propisa kojima je regulisano poslovanje privrednih društava, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 45.
(Skupština društva za faktoring)

(1) Skupštinu društva za faktoring čine dioničari ili svi članovi društva.

(2) U društvu za faktoring s jednim dioničarom ili s jednim članom koji ima udio, ovlasti skupštine vrši dioničar odnosno član društva s jednim udjelom.

Član 46.
(Nadzorni odbor društva za faktoring)

- (1) Društvo za faktoring mora imati nadzorni odbor.
- (2) Nadzorni odbor društva za faktoring sastoji se od najmanje tri člana.
- (3) Osnivačkim aktom društva za faktoring može se odrediti da nadzorni odbor ima više članova, ali njihov broj mora biti neparan.

Član 47.
(Uslovi za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora društva za faktoring)

(1) Za člana nadzornog odbora društva za faktoring može biti izabrano ili imenovano lice koje ima dobar ugled, odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo za nadziranje vođenja poslova društva za faktoring.

(2) Smatra se da je uslov iz stava (1) ovog člana ispunjen ako lice ima relevantno iskustvo stečeno u rukovođenju poslovima ili u poslovima nadzora nad vođenjem poslova društva za faktoring ili drugog privrednog društva usporedive djelatnosti s poslovima iz djelatnosti društva za faktoring.

(3) Agencija može naložiti društvu za faktoring sazivanje skupštine društva za faktoring i predlaganje opoziva člana nadzornog odbora društva za faktoring ako:

- a) član nadzornog odbora krši ili ne obavlja svoje dužnosti određene ovim i drugim zakonima te propisima donesenim na osnovu tih zakona,
- b) postoji ili nastupi zapreka za imenovanje ili izbor člana nadzornog odbora,
- c) član nadzornog odbora ne ispunjava uslove iz st. (1) i (4) ovog člana.

(4) Agencija će detaljnije propisati uslove koje moraju ispunjavati članovi nadzornog odbora društva za faktoring.

Član 48.
(Nadležnosti i ovlaštenja nadzornog odbora društva za faktoring)

Osim nadležnosti i ovlaštenja koje nadzorni odbor ima prema odredbama zakona koji uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava, nadzorni odbor društva za faktoring nadležan je i za davanje saglasnosti upravi društva:

- a) za određivanje poslovne politike društva za faktoring,
- b) na finansijski plan društva za faktoring,
- c) na organizaciju, sistem internih kontrola i sistem upravljanja rizicima,
- d) na godišnji plan društva za faktoring, te za odlučivanje o drugim pitanjima određenim ovim zakonom.

Član 49.
(Dužnosti i odgovornosti nadzornog odbora društva za faktoring)

Nadzorni odbor društva za faktoring, osim nadležnosti i ovlaštenja iz člana 48. ovog zakona, dužan je:

- a) nadzirati primjerenost postupanja i učinak rada interne revizije,
- b) dati svoje mišljenje Agenciji o nalogima Agencije u postupcima nadzora društva i to u roku 30 dana od dana prijema zapisnika Agencije o obavljenom

nadzoru te nadzirati postupanje društva za faktoring u skladu s nalogima i rješenjima Agencije,

c) podnijeti izvještaj skupštini društva o nalogima Agencije te postupcima iz tačke b) ovog člana,

d) odlučiti o davanju saglasnosti na finansijske izvještaje te o njima pisanim putem obavijestiti skupštinu društva za faktoring,

e) obrazložiti skupštini društva svoje mišljenje o godišnjem izvještaju interne revizije i o godišnjem izvještaju uprave.

Član 50. (Uprava društva za faktoring)

(1) Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja društvo za faktoring i odgovara za zakonitost poslovanja.

(2) Uprava društva za faktoring mora imati najmanje dva člana koji vode poslove i zastupaju društvo, a čine je direktor i najmanje jedan izvršni direktor koji vode poslove i zastupaju društvo.

(3) Članovi uprave društva za faktoring moraju biti u radnom odnosu s punim radnim vremenom u društvu.

(4) Uprava društva za faktoring može ovlastiti prokuristu (jednog ili više njih) za zastupanje društva, odnosno sklapanje ugovora i poduzimanje pravnih radnji u ime i za račun društva koje proizlaze iz djelatnosti društva, ali samo zajedno s barem jednim članom uprave društva.

(5) Osnivačkim aktom društva za faktoring utvrđuju se uslovi koje treba ispunjavati lice kojem se daje prokura, ovlaštenu organ za dodjelu prokure, vrsta i način davanja prokure, obim ovlaštenja iz prokure, uključujući i ograničenja u poduzimanju radnji od strane prokuriste.

Član 51. (Uslovi za člana uprave društva za faktoring)

(1) Član uprave društva za faktoring može biti lice koje ispunjava sljedeće uslove:

a) ima odgovarajuće stručne kvalifikacije, sposobnost i iskustvo potrebno za vođenje poslova društva za faktoring,

b) nije bilo član nadzornog odbora, član uprave ili lice na drugom rukovodećem položaju u društvu za faktoring, odnosno drugom privrednom društvu kada je nad njim otvoren stečajni postupak, donesena odluka o likvidaciji ili kojem je ukinuto odobrenje za rad, osim ako Agencija ocijeni da to lice nije svojim nesavjesnim ili nestručnim radom i postupanjem utjecalo na nastanak stečaja, likvidacije ili ukidanje odobrenja za rad,

c) nije pravosnažno osuđeno za prekršaj ili kazneno djelo koje predstavlja teže kršenje sljedećih propisa: propisa kojim se reguliše osnivanje i poslovanje privrednih društava, propisa kojim se reguliše tržište vrijednosnih papira, propisa kojim se reguliše poslovanje banaka, propisa kojima se reguliše područje osiguranja, propisa kojim se reguliše područje lizinga, propisa kojim se reguliše osnivanje i rad investicijskih fondova i društava za upravljanje istima, propisa kojim se reguliše osnivanje i rad obaveznih i dobrovoljnih penzijskih fondova te društava za upravljanje istima, propisa kojim se regulišu penzijska osiguravajuća društva, propisa kojim se

reguliše preuzimanje dioničkih društava, propisa kojim se reguliše područje računovodstva, propisa kojima se regulišu porezi,

d) ima dobar ugled,

e) nije pravosnažno osuđeno za kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom te ni za jedno od sljedećih kaznenih djela: prevare, protiv imovine, kod kojih se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, protiv privrede, pravosuđa, krivotvorenja, protiv službene dužnosti, za odavanje tajnih podataka, za pranje novca, za finansiranje terorizma te protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva,

f) za koje je na osnovu dosadašnjeg ponašanja moguće opravdano zaključiti da će pošteno i savjesno obavljati poslove člana uprave društva za faktoring,

g) ispunjava uslove za člana uprave propisane zakonom koji uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava,

h) nije član uprave, odnosno prokurist drugog privrednog društva,

i) nije lice kojem je Agencija odbila izdati odobrenje za obavljanje funkcije člana uprave i to najmanje godinu dana od dana donošenja rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje funkcije člana uprave,

j) nije bilo razriješeno dužnosti člana uprave društva za faktoring po nalogu Agencije iz člana 93. ovog zakona.

(2) Član uprave ili prokurist društva za faktoring ne može biti član uprave, nadzornog odbora ili prokurist bilo kojeg drugog pravnog lica koje posluje na osnovu odobrenja ili dozvole Agencije.

(3) Agencija će bliže propisati uslove iz stava (1) ovog člana za članstvo u upravi društva za faktoring, izdavanje saglasnosti te dokumentaciju koja se prilaže zahtjevu za izdavanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring.

Član 52.

(Saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring)

(1) Članom uprave društva može biti imenovano samo lice koje od Agencije dobije rješenje o izdavanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring.

(2) Zahtjev za izdavanje saglasnosti iz stava (1) ovog člana podnosi kandidat za člana uprave društva za faktoring uz obavezno priloženu pisanu odluku ili saglasnost organa u društvu, nadležnog za imenovanje članova uprave za mandat, koji ne može biti duži od četiri godine.

(3) U postupku odlučivanja Agencija izdaje saglasnost iz stava (1) ovog člana na rok predloženog trajanja mandata.

(4) Zahtjevu iz stava (2) ovog člana moraju se priložiti dokazi o ispunjavanju uslova iz člana 51. ovog zakona.

(5) Lice koje je dobilo rješenje o izdavanju saglasnosti Agencije za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring, prije imenovanja na funkciju člana uprave drugog društva za faktoring mora ponovno dobiti saglasnost Agencije.

(6) U slučaju kada nadležni organ društva za faktoring želi ponovo imenovati lice koje je već dobilo rješenje o izdavanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva, kandidat za člana uprave društva za faktoring, uz priloženu pisanu odluku ili saglasnost organa u društvu za faktoring nadležnog za imenovanje članova uprave, dužan je Agenciji podnijeti zahtjev za izdavanje saglasnosti iz stava (2) ovog člana za novi mandat najmanje tri mjeseca prije isteka mandata člana uprave.

(7) Lice koje je već dobilo rješenje o izdavanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring i koje nadležni organ društva za faktoring želi ponovno imenovati, dužno je ponovo proći postupak propisan ovim zakonom.

Član 53.
(Odbijanje zahtjeva za izdavanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva)

Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring ako:

a) predloženo lice ne ispunjava uslove propisane odredbama člana 51. ovog zakona,

b) Agencija raspolaže objektivnim i dokazivim razlozima zbog kojih se može pretpostaviti da bi djelatnosti i poslovi kojima se lice bavi ili se bavilo, predstavljali prijetnju upravljanju društvom za faktoring,

c) su u zahtjevu za izdavanje saglasnosti navedeni podaci netačni, neistiniti ili su podaci koji dovode u zabludu.

Član 54.
(Ukidanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring)

(1) Agencija će donijeti rješenje o ukidanju saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring ako:

a) lice u roku šest mjeseci od dana izdavanja saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave ne bude imenovano i ne stupi na dužnost člana uprave društva, a postupak izdavanja saglasnosti bio je spojen s postupkom izdavanja odobrenja za obavljanje poslova faktoringa,

b) lice u roku tri mjeseca od izdavanja saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave ne bude imenovano i ne stupi na dužnost člana uprave,

c) licu prestaje funkcija člana uprave društva za faktoring, na koju se saglasnost odnosi,

d) licu prestane radni odnos s društvom za faktoring, na koje se saglasnost odnosi, s danom prestanka radnog odnosa, odnosno istekom mandata člana uprave na koji se saglasnost odnosi,

e) član uprave ne ispunjava uslove pod kojim mu je saglasnost izdata,

f) je saglasnost izdata uslijed prešućivanja bitnih činjenica ili na osnovu datih neistinitih, netačnih podataka i podataka koji dovode u zabludu, odnosno na neki drugi nepropisan način,

g) je član uprave društva za faktoring teže prekršio dužnosti člana uprave iz člana 56. ovog zakona, propise donesene na osnovu ovog zakona i druge zakonske propise, a naročito ako je zbog toga ugrožena likvidnost ili održavanje kapitala društva za faktoring,

h) član uprave nije osigurao provođenje ili nije proveo nadzorne mjere koje je naložila Agencija,

i) član uprave nije osigurao adekvatnu organizacionu strukturu ili sistem upravljanja rizicima društva za faktoring,

j) su prestali postojati uslovi iz odredbi propisa o privrednim društvima za člana uprave,

k) utvrdi da je član uprave u sukobu interesa zbog kojeg ne može izvršavati obaveze i dužnosti s pažnjom urednog i savjesnog privrednika,

l) član uprave redovno ne ispunjava obavezu utvrđivanja i ocjenjivanja učinka politika, mjera i internih procedura vezanih za usklađenost društva za faktoring s odredbama ovog zakona ili ne poduzima odgovarajuće mjere u cilju otklanjanja nedostataka, odnosno ispravljanja nepravilnosti u poslovanju društva za faktoring.

(2) Izuzetno, u slučajevima iz stava (1) toč. h), i), k) i l) ovog člana, Agencija može, umjesto ukidanja rješenja, donijeti rješenje kojim će privremeno zabraniti obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring.

Član 55.

(Pravne posljedice ukidanja saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring)

(1) Ako Agencija ukine saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave, društvo za faktoring obavezno je bez odgode donijeti odluku o opozivu imenovanja tog člana uprave.

(2) Ako je članu ukinuta saglasnost za obavljanje funkcije člana uprave ili u drugim slučajevima prijevremenog prestanka mandata člana uprave, nadležni organ prema osnivačkom aktu društva za faktoring, dužan je u roku 90 dana od dana prestanka funkcije člana, odnosno članova uprave pribaviti saglasnost Agencije i imenovati novog člana, odnosno nove članove uprave, ako društvo za faktoring ne bi imalo minimalan broj članova uprave u skladu s osnivačkim aktom i/ili ovim zakonom.

(3) Agencija objedinjuje oba postupka ako je protiv člana uprave započeo postupak za ukidanje saglasnosti za člana uprave u slučaju iz člana 54. stav (1) tačka g) ovog zakona, a zbog kojeg je protiv društva za faktoring započet postupak ukidanja odobrenja za obavljanje poslova faktoringa.

(4) U slučaju kada uprava društva za faktoring nije u punom sastavu ili kad članovi uprave društva za faktoring ne mogu obavljati svoju funkciju iz nekih drugih razloga koji nisu navedeni u stavu (2) ovog člana, nadležni organ prema osnivačkom aktu društva za faktoring može, bez prethodne saglasnosti Agencije, jednokratno imenovati članove nadzornog odbora za zamjenike članova uprave i to najviše na rok od tri mjeseca, ako je to nužno zbog osiguranja poslovanja društva za faktoring i otklanjanja štetnih posljedica za društvo za faktoring i o tome u roku tri dana od dana imenovanja pisanim putem obavijestiti Agenciju.

(5) U slučaju iz stava (4) ovog člana članovi koji se imenuju za zamjenike članova uprave moraju ispunjavati uslove iz člana 51. ovog zakona.

Član 56.

(Obaveze i odgovornosti članova uprave i nadzornog odbora društva za faktoring)

Društvo za faktoring, odnosno članovi njegove uprave i nadzornog odbora, dužni su:

a) u obavljanju djelatnosti, odnosno svojih dužnosti, postupati savjesno i pošteno u skladu s pravilima struke i najboljim interesima klijenata, kao i štiti integritet faktoring tržišta,

b) u izvršavanju svojih dužnosti postupati s pažnjom savjesnog privrednika,

c) pribaviti i efikasno koristiti sredstva i procedure potrebne za obavljanje djelatnosti društva za faktoring,

d) pridržavati se odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona kao i odredbi drugih zakona kojima se uređuje poslovanje društava za faktoring, te propisima donesenim na osnovu tih zakona.

Član 57. (Odbor za reviziju)

(1) U društvima za faktoring koja su registrovana kao dionička društva obavezno se formira odbor za reviziju.

(2) Odbor za reviziju ima najmanje tri člana.

(3) Postupak izbora, imenovanja, razrješenja, sastav i način odlučivanja odbora za reviziju utvrđuju se statutom dioničkog društva.

POGLAVLJE V. INOSTRANI FAKTORING

Član 58. (Tipovi inostranog faktoringa)

Zavisno od namjene inostranog faktoringa razlikuju se dva tipa faktoringa i to:

a) izvozni faktoring predstavlja finansijski posao putem kojeg domaći faktor vrši otkup i isplatu tražbine od izvoznika-prodavca i dalje ga prodaje korespondentnom faktoru u zemlji uvoznika-kupca koji vrši naplatu i transfer na domaćeg izvoznog faktora u zemlji izvoznika,

b) uvozni faktoring predstavlja finansijski posao putem kojeg domaći faktor u ulozi korespondentnog faktora vrši naplatu tražbine od kupca u roku dospjeća i naplaćenu tražbinu transferira na izvoznog faktora u zemlji prodavca.

Član 59. (Sistemi u inostranom faktoringu)

(1) Inostrani faktoring može se obavljati:

a) u jednofaktorskom sistemu kada domaći faktor preuzima obavezu da sam naplati tražbinu od kupca čije je sjedište u inostranstvu,

b) u dvofaktorskom sistemu kada domaći faktor prenosi tražbinu ili preuzima dugovanje od faktora sa sjedištem u inostranstvu u skladu sa uslovima iz ugovora o faktoringu i ovim zakonom.

(2) Ako je obavljanje faktoringa iz stava (1) tačka b) ovog člana uređeno na drugačiji način drugim zakonom, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 60. (Subjekti inostranog faktoringa)

(1) Subjekti inostranog faktoringa su:

a) prodavac-izvoznik robe koji svoju tražbinu od kupca, koja je nastala po osnovu ugovora o prodaji robe ili pružanja usluga, prenosi na izvoznog faktora,

b) izvozni faktor koji je u zemlji prodavca, kao kupac tražbine,

c) uvozni faktor u zemlji kupca kao korespondentni faktor,

d) kupac-uvoznik robe.

(2) Subjekti inostranog faktoringa dužni su pridržavati se općih pravila i rokova koje primjenjuju strukovna udruženja za inostrani faktoring, naročito Factors

Chain International (u daljem tekstu: "FCI") i/ili International Factors Group (u daljnjem tekstu: „IFG“).

Članak 61.

(Obaveze izvoznog faktora u dvofaktorskom sistemu)

(1) Izvozni faktor koji obavlja inostrani faktoring sa sjedištem u Federaciji u dvofaktorskom sistemu dužan je:

a) zaključiti međufaktorski ugovor s faktorom sa sjedištem u inostranstvu, koji mora biti u međunarodno priznatim i prihvaćenim pravnim i tehničkim okvirima koje su razvile međunarodna strukovna udruženja FCI i IFG,

b) poduzeti radnje i mjere poznavanja i praćenja stranke, u skladu s propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

(2) Izvozni faktor ima obavezu savjesno upravljati prenesenim tražbinama, s pažnjom dobrog privrednika.

Član 62.

(Prijenos tražbine u izvoznom faktoringu)

(1) Prodavac na osnovu primljene narudžbe od kupca i ugovora o prodaji robe isporučuje robu kupcu i izdaje izvozni račun. Uz zahtjev za izvoznom faktoring uslugu izvoznom faktoru zajedno predaje na uvid narudžbenicu i otpremnicu.

(2) Izvozni faktor utvrđuje osnovanost i vjerodostojnost tražbine prodavca prema kupcu, izražava interes za otkup ponuđene tražbine i prosljeđuje primljenu dokumentaciju iz stava (1) ovog člana uvoznom faktoru.

(3) Uvozni faktor je dužan provjeriti bonitet i kreditnu sposobnost kupca i odobriti pokriće tj. dati izjavu o odgovornosti za naplatu izvozne tražbine od kupca izvoznom faktoru.

Član 63.

(Ugovor o dvofaktorskom faktoringu u inostranom faktoringu)

(1) Izvozni faktor poziva prodavca da kompletira dokumentaciju u skladu sa članom 5. stav (3) ovog zakona i pristupi zaključivanju ugovora o izvoznom faktoringu.

(2) Datum zaključivanja ugovora o prijenosu tražbine između prodavca i izvoznog faktora smatra se datumom prijenosa tražbine na izvoznog faktora.

(3) Izvozni faktor, nakon zaključenja ugovora iz stava (2) ovog člana, dužan je obavijestiti o potpisu ugovora s prodavcem korespondentnog uvoznog faktora u zemlji kupca, a zatim i s njim zaključiti ugovor o dvofaktorskom faktoringu.

(4) Uvozni faktor je obavezan obavijestiti kupca o potpisanom međufaktorskom ugovoru s izvoznim faktorom, kao i o njenoj obavezi da u ugovorenom roku umjesto prodavcu preneseno potraživanje plati uvoznom faktoru.

(5) Ugovorom o faktoringu između prodavca i izvoznog faktora ugovara se iznos avansa od nominalne vrijednosti izvozne tražbine koji se isplaćuje prodavcu, kamata na isplaćeni avans koju zaračunava izvozni faktor, naknada i troškovi faktora, kao i način plaćanja kamate i naknade.

Član 64.

(Isplata avansa, naplata i isplata tražbine u izvoznom faktoringu)

(1) Izvozni faktor, nakon potpisivanja ugovora s prodavcem, obavezan je isplatiti prodavcu ugovoreni iznos avansa u postotku od nominalne vrijednosti prenesene izvozne tražbine u roku koji se definira ugovorom.

(2) Kupac je, na dan dospijeća izvozne tražbine, obavezan izvršiti plaćanje prema uvoznom faktoru.

(3) Uvozni faktor u roku dospijeća naplaćuje tražbinu od kupca i istu doznačuje izvoznom faktoru sa sjedištem u Federaciji, umanjenu za ugovorenu naknadu i troškove.

(4) Izvozni faktor je obavezan nakon naplate tražbine od uvoznog faktora isplatiti prodavcu razliku izvozne fakture do punog iznosa, umanjenu za avans, kamate, naknadu i druge troškove izvoznog faktora.

(5) Naplata i plaćanje prenesenih tražbina i preuzetih dugovanja u međunarodnom faktoringu vrši se prema propisima kojima se uređuje devizno poslovanje.

POGLAVLJE VI. UPRAVLJANJE RIZICIMA, FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE I REVIZIJA

Član 65.

(Upravljanje rizikom)

(1) Društvo koje obavlja poslove faktoringa mora imati razrađene strategije, politike i procedure za upravljanje rizikom koje obuhvataju identificiranje, mjerenje ili procjenu i praćenje rizika, uključujući izvještavanje o rizicima kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo tokom svog poslovanja kao i podjelu odgovornosti u vezi s upravljanjem rizicima te je obavezno provoditi redovne mjere upravljanja rizikom i u vezi s tim postupati u skladu sa pravilima finansijske struke.

(2) Društvo za faktoring koje je preuzelo pravo i obavezu evidencije, naplate i upravljanja tražbinom, naročito je dužno u cilju zaštite naplate tražbine da:

a) ugovorom precizira da prodavac ima obavezu slanja pismenog obavještenja kupcu o postojanju duga prema prodavcu, kao i obavezu kupca da prenesenu tražbinu po osnovu ugovora o prijenosu tražbine plati faktoru, izuzev ako se radi o skrivenom faktoringu iz člana 11. stav (2) ovog zakona,

b) prema potrebi procjenjuje kupca radi osiguranja naplate preuzimanjem bjanko mjenica s mjeničnom izjavom dužnika o prihvatanju obaveze plaćanja duga u roku dospijeća i do visine (prenesenog) iznosa s računa ili do odobrenog faktoring limita,

c) prema potrebi procjenjuje kupca, kao i potrebu osiguranja prenesene tražbine kod osiguravajućeg društva.

(3) Agencija će detaljnije propisati kriterije i način upravljanja rizicima.

Član 66.
(Interna revizija)

(1) Društvo za faktoring dužno je organizovati provođenje interne revizije koja nezavisno i objektivno procjenjuje sistem internih kontrola, daje nezavisno i objektivno stručno mišljenje za unapređenje poslovanja s ciljem poboljšanja poslovanja društva za faktoring, uvodeći sistemski, discipliniran pristup procjenjivanju i poboljšanju upravljanja rizicima, kontrole i korporativnog upravljanja.

(2) Agencija će detaljnije propisati način obavljanja poslova interne revizije u društvu za faktoring.

Član 67.
(Sprečavanje pranja novca)

(1) Društva za faktoring iz člana 25. ovog zakona koja su dobila odobrenje Agencije za obavljanje poslova faktoringa obavezna su u svom poslovanju poduzimati mjere i radnje propisane u skladu s propisima o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma.

(2) Društva za faktoring iz člana 25. ovog zakona obavezna su imati razrađene politike i procedure za otkrivanje i sprečavanje transakcija koje uključuju kriminalne aktivnosti, pranje novca ili aktivnosti koje podržavaju terorizam i poduzimati mjere na utvrđivanju identiteta svih lica s kojima ulaze u poslovne odnose.

Član 68.
(Finansijsko izvještavanje)

(1) Društvo za faktoring je obavezno sačinjavati i prezentirati finansijske izvještaje u skladu s odredbama propisa o računovodstvu i reviziji Federacije kao i u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

(2) Društvo za faktoring mora organizovati svoje poslovanje i voditi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju te ostale evidencije na način koji omogućuje provjeru posluje li društvo u skladu s važećim propisima i standardima struke.

(3) Društvo za faktoring ima obavezu:

a) voditi urednu i ažurnu evidenciju koju je dužno pokazati u postupku nadzora nad poslovanjem društva,

b) obavještavati prodavca o realizaciji pojedinih odredbi ugovora o faktoringu i dostavljati mu isprave na knjiženje.

(4) Društvo za faktoring i prodavac dužni su na osnovu dokumentacije iz člana 5. stav (3) ovog zakona izvršiti u svojim knjigovodstvima odgovarajuća knjiženja i istu čuvati i arhivirati u skladu sa računovodstvenim propisima Federacije.

Član 69.
(Revizija finansijskih izvještaja)

(1) Godišnje finansijske izvještaje društva za faktoring mora revidirati društvo za reviziju na način i pod uslovima određenima propisima kojima se uređuje računovodstvo i revizija te pravilima revizorske struke, ako ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona nije drugačije propisano.

(2) Društvo za faktoring je dužno Agenciji dostaviti revidirane godišnje finansijske izvještaje iz člana 68. stav (1) ovog zakona u roku 15 dana od datuma izdavanja revizorskog izvještaja.

(3) Isto društvo za reviziju može revidirati najviše pet uzastopnih godišnjih finansijskih izvještaja društva za faktoring.

(4) Agencija od revizora može tražiti dodatna objašnjenja u vezi s revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima, odnosno drugim revidiranim izvještajima društva za faktoring.

(5) Ako Agencija utvrdi da revizija izvještaja društva za faktoring nije obavljena ili da revizorski izvještaj nije sastavljen u skladu s ovim zakonom, propisima donesenima na osnovu ovog zakona, propisima kojima se uređuje računovodstvo i revizija te pravilima revizorske struke, ili ako obavljenim nadzorom poslovanja društva ili na drugi način utvrdi da revizorski izvještaj o izvještajima društva za faktoring nije zasnovano na istinitim i objektivnim činjenicama, može odbiti revizorski izvještaj i zahtijevati od društva za faktoring da reviziju obave ovlašteni revizori drugog društva za reviziju, a na trošak tog društva.

(6) Isto društvo za reviziju ne može obavljati reviziju finansijskih izvještaja društva za faktoring ako je u godini za koju su sastavljeni finansijski izvještaji istom društvu za faktoring pružalo usluge iz područja finansija, računovodstva, interne revizije, procjene vrijednosti društva za faktoring, njegove imovine i obaveza, poreznoga i ostaloga poslovnog savjetovanja te obavljalo za njega poslove sudskog vještačenja.

(7) Isto društvo za reviziju ne može preuzeti niti mu društvo za faktoring može povjeriti obavljanje revizije svojih finansijskih izvještaja ako je društvo za reviziju u prethodnoj godini više od polovine svojih ukupnih prihoda ostvarilo obavljanjem revizije finansijskih izvještaja tog društva.

(8) Društvo za faktoring je dužno obavijestiti Agenciju o društvu za reviziju kojeg je izabralo za obavljanje revizije finansijskih izvještaja za poslovnu godinu na koju se revizija odnosi najkasnije u roku osam dana od kada je donesena odluka o izboru.

Član 70. (Izveštavanje Agencije)

(1) Društvo za faktoring je dužno izvještavati Agenciju o:

- a) upisu i promjenama podataka koji se upisuju u sudski registar,
- b) sazivanju skupštine i svim odlukama prihvaćenim na skupštini,
- c) imaocima poslovnih udjela ili dionica društva, te stjecanju, odnosno izmjeni kvalificiranih udjela,
- d) planiranom otvaranju, preseljenju, zatvaranju ili privremenom prestanku rada podružnice odnosno drugim organizacionim promjenama,
- e) ulaganjima na osnovu kojih je društvo za faktoring direktno ili indirektno steklo kvalificirani udio u drugom pravnom licu kao i o svakom daljem ulaganju u to pravno lice,
- f) promjenama u strukturi kapitala,
- g) prestanku obavljanja pojedinih poslova faktoringa.

(2) Društvo za faktoring je dužno na zahtjev Agencije dostaviti izvještaj i informacije o svim poslovima koji su bitni za obavljanje nadzora.

(3) Agencija će propisati strukturu, sadržaj, način i rokove dostave izvještaja, iz st.(1) i (2) ovog člana, koje su društva obavezna sastavljati za potrebe Agencije.

POGLAVLJE VII. NADZOR NAD POSLOVANJEM DRUŠTAVA ZA FAKTORING

Član 71. (Nadzor nad društvima za faktoring)

(1) U smislu odredbi ovog zakona, nadzor predstavlja provjeru da li subjekti koji obavljaju poslove faktoringa posluju u skladu s odredbama ovog zakona, kao i s podzakonskim aktima donesenima na osnovu njih, zatim u skladu sa propisima o upravljanju rizicima, vlastitim pravilima i standardima, pravilima struke na način koji omogućava uredno funkcioniranje faktoring društva te provođenje mjera i aktivnosti u cilju otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

(2) Osnovni ciljevi nadzora su provjera zakonitosti, procjena sigurnosti i stabilnosti poslovanja društva, a radi zaštite interesa klijenta i javnog interesa, doprinosa stabilnosti finansijskog sistema te uspostavljanje i očuvanje povjerenja u tržište faktoringa.

Član 72. (Nadležnosti Agencije kod obavljanja nadzora)

(1) Nadzor nad poslovanjem društava za faktoring vrši Agencija.

(2) Na postupke koje u okviru svoje nadležnosti provodi Agencija, primjenjuju se odredbe iz ovog poglavlja zakona.

(3) Na postupke iz stava (1) ovog člana primjenjuju se odredbe propisa o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije propisano. U postupcima koje vodi Agencija u pravilu se odlučuje bez usmene rasprave.

(4) Agencija ima pravo uvida u sve podatke i dokumentaciju koja se vodi u društvima za faktoring.

Član 73. (Predmet nadzora)

(1) Pri obavljanju nadzora Agencija naročito:

a) provjerava organizacione uslove, strategije, politike i postupke koje je društvo za faktoring uspostavilo radi usklađivanja svog poslovanja s odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona,

b) provjerava i procjenjuje finansijsku stabilnost i položaj društva za faktoring, te rizike kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju,

(2) Agencija će pri provjeri i procjeni finansijske stabilnosti i položaja te pri procjeni rizika kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo, uzeti u obzir vrstu, obim i složenost poslovanja društva za faktoring.

(3) Agencija će na osnovu nadzora, provjera i procjena iz stava (1) ovog člana utvrditi posluje li društvo za faktoring u skladu sa zakonskim propisima, ima li to društvo uspostavljenu odgovarajuću organizaciju te stabilan sistem upravljanja u društvu za faktoring, kao i kapital koji osigurava primjeren sistem upravljanja i pokriva rizika kojima je društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju.

(4) Agencija se pri utvrđivanju učestalosti i intenziteta obavljanja nadzora nad pojedinim društvom za faktoring rukovodi veličinom, utjecajem i značajem društva za

factoring, kao i prirodom, vrstom, obimom, složenošću te pokazateljima njihova poslovanja.

Član 74. (Način obavljanja nadzora)

(1) Agencija provodi nadzor po službenoj dužnosti:

a) neposrednim nadzorom, u prostorijama društva za factoring, pregledom izvorne dokumentacije, provjerom i procjenom cjelokupnog poslovanja, obavljanjem razgovora s članovima uprave, članovima nadzornog odbora i drugim relevantnim licima,

b) posrednim nadzorom u prostorijama Agencije, na osnovu analize izvještaja koja su društva za factoring dužna u propisanim rokovima dostavljati Agenciji, te praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije, obavještenja i podataka dobivenih na poseban zahtjev Agencije, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora te provjerom i procjenom poslovanja na osnovu dostavljenih izvještaja i prikupljenih informacija, obavljanjem razgovora s članovima uprave, članovima nadzornog odbora i drugim relevantnim licima.

(2) Neposredni nadzor iz stava (1) tačka a) ovog člana može biti redovni ili vanredni.

Član 75. (Ovlaštena lica za obavljanje nadzora)

(1) Nadzor iz člana 71. ovog zakona obavljaju zaposlenici Agencije koji imaju ovlaštenja Agencije (ovlaštena lica).

(2) Izuzetno, za obavljanje zadataka u vezi s nadzorom poslovanja društva za factoring, Agencija može zatražiti stručno učestvovanje revizora, društva za reviziju ili drugog stručno osposobljenog lica.

(3) Na stručno osposobljeno lice iz stava 2) ovog člana primjenjuju se, na odgovarajući način, propisi o tajnosti podataka koji se primjenjuju na radnike Agencije s ovlaštenjima za obavljanje nadzora.

(4) Ovlaštenje za obavljanje nadzora iz stava (1) ovog člana daje Agencija.

Član 76. (Dostavljanje podataka Agenciji)

(1) Društvo za factoring je dužno dostaviti Agenciji na njen zahtjev ili učiniti dostupnom dokumentaciju, izvještaje i podatke o svim okolnostima potrebnim za nadzor ili izvršavanje drugih ovlaštenja i mjera koje nadzorni organ ima na osnovu ovog zakona i po tom osnovu donesenih podzakonskih akata.

(2) Dokumentaciju, izvještaje i podatke iz stava (1) ovog člana Agenciji su dužni dostaviti članovi uprave i druga relevantna lica društva za factoring, te članovi nadzornog odbora i prokuristi.

(3) Agencija je od lica iz stava (2) ovog člana ovlaštena zatražiti pisano očitovanje o okolnostima iz stava (1) ovog člana ili ih pozvati da daju usmeno očitovanje na okolnosti.

(4) Ovlašteno lice Agencije može voditi razgovore s licima iz stava (2) ovog člana u cilju dobivanja informacija potrebnih za obavljanje nadzora i izvršavanje ciljeva nadzora.

Član 77. (Obavještenje o neposrednom nadzoru)

(1) Prije početka obavljanja neposrednog nadzora, društvu za faktoring se dostavlja pisano obavještenje o neposrednom nadzoru koje sadrži najmanje:

- a) predmet nadzora,
- b) podatke o licima ovlaštenima za nadzor,
- c) naznaku lokacije na kojoj će se nadzor obavljati,
- d) datum početka obavljanja nadzora,
- e) vremenski period koji se nadzire.

(2) Obavještenje iz stava (1) ovog člana može sadržavati i koje je podatke društvo za faktoring dužno pripremiti licima Agencije za potrebe obavljanja neposrednog nadzora.

(3) Agencija može u toku nadzora dopuniti obavještenje o nadzoru. Na dopunu obavještenja o nadzoru se na odgovarajući način odnose odredbe stava (1) ovog člana.

(4) Obavještenje o neposrednom nadzoru dostavlja se društvu za faktoring u roku koji ne može biti kraći od tri dana prije dana početka nadzora.

(5) Izuzetno od odredbe iz stava (4) ovog člana, ovlašteno lice može dostaviti obavještenje o neposrednom nadzoru najkasnije na dan početka provođenja nadzora, ako nije moguće na drugi način postići svrhu pojedinog nadzora.

(6) Obavještenje o neposrednom nadzoru mora sadržavati i informaciju o posljedicama koje mogu nastupiti ako društvo za faktoring ne bi postupilo u skladu sa zahtjevom za nadzor poslovanja, odnosno ako se Agenciji ne bi omogućilo obavljanje nadzora poslovanja na način određen odredbama ovog zakona.

Član 78. (Neposredni nadzor poslovanja društva za faktoring)

(1) Društvo za faktoring je dužno ovlaštenom licu Agencije, nakon prijema obavještenja o nadzoru, omogućiti obavljanje neposrednog nadzora u sjedištu društva za faktoring i na ostalim mjestima u kojima on ili drugo lice po njegovom ovlaštenju obavlja djelatnost i poslove u vezi s kojima ovlašteno lice Agencije obavlja nadzor.

(2) Društvo za faktoring dužno je ovlaštenom licu Agencije, na njegov zahtjev, omogućiti kontrolu poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije, administrativne ili poslovne evidencije te nadzor nad informacionim sistemom i tehnologijama koje omogućavaju rad informacionog sistema, u obimu potrebnom za obavljanje nadzora.

(3) Društvo za faktoring je dužno ovlaštenom licu Agencije, na njegov zahtjev, uručiti svu traženu poslovnu dokumentaciju, računske ispise, kopije poslovnih knjiga, zapise o telefonskim razgovorima i snimke telefonskih razgovora, zapise s telefaks uređaja, administrativne ili poslovne evidencije u papirnatom obliku ili u obliku elektronskog zapisa na mediju i u obliku koji zahtijeva ovlašteno lice. Društvo za faktoring je dužno ovlaštenom licu osigurati pristup sistemu za upravljanje bazama podataka kojima se koristi, u svrhu provođenja nadzora potpomognutog računarskim programima.

(4) Dokumentaciju, ispise, zapise i snimke iz stava (3) ovog člana, finansijske instrumente, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku, ovlaštena lica Agencije mogu, uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti, ali samo do pokretanja tih postupaka, kada ih predaju organu nadležnom za vođenje postupka.

(5) Ovlaštena lica društva za faktoring dužna su s ovlaštenim licem Agencije obaviti razgovor i dati informacije bitne za obavljanje nadzora i izvršavanje ciljeva nadzora.

Član 79. (Uslovi za obavljanje neposrednog nadzora)

(1) Društvo za faktoring je dužno ovlaštenom licu Agencije osigurati adekvatne prostorije u kojima je moguće nesmetano i bez prisutnosti drugih lica obavljati nadzor poslovanja.

(2) Na zahtjev ovlaštenog lica Agencije, društvo za faktoring je dužno osigurati stručnu i tehničku pomoć, potrebna pojašnjenja i druge uslove potrebne za obavljanje nadzora.

(3) Nadzor poslovanja iz st. (1) i (2) ovog člana obavlja ovlašteno lice Agencije u toku radnog vremena društva. Ako je zbog obima ili prirode posla nužno, društvo za faktoring je dužno omogućiti ovlaštenom licu Agencije obavljanje nadzora poslovanja i izvan radnog vremena.

Član 80. (Kontrola informacionog sistema)

(1) Društvo za faktoring, koje u svom poslovanju koristi informacioni sistem, dužno je na zahtjev ovlaštenog lica Agencije osigurati uslove za pregled informacionog sistema, te mogućnost ispitivanja jesu li podaci obrađeni korištenjem informacione tehnologije na primjeren način.

(2) Društvo za faktoring je dužno, na zahtjev ovlaštenog lica Agencije, predati dokumentaciju iz koje je vidljiv transparentan i potpuni opis rada informacionog sistema. U dokumentaciji moraju biti na transparentan način definirane komponente informacionog sistema. Dokumentacija mora omogućiti ovlaštenom licu uvid u:

- a) programska rješenja,
- b) postupke obrade podataka korištenjem informacione tehnologije,
- c) kontrole koje osiguravaju pravilnu obradu podataka i
- d) kontrole koje osiguravaju čuvanje povjerljivosti, integriteta i raspoloživosti podataka.

Član 81. (Završetak postupka neposrednog nadzora)

(1) O postupku neposrednog nadzora sastavlja se zapisnik, koji se dostavlja društvu za faktoring, s detaljnim opisom utvrđenih činjenica.

(2) Na dostavljeni zapisnik društvo za faktoring ima pravo uložiti prigovor u roku 8 dana od dana prijema istog.

(3) Ako u postupku nadzora nisu utvrđene nezakornitosti i/ili nepravilnosti za koje bi se donosila odgovarajuća nadzorna mjera, ili su iste utvrđene, a otklonjene do izrade zapisnika, to će se unijeti u zapisnik.

(4) U slučajevima iz stava (3) ovog člana, Agencija će donijeti rješenje kojim se utvrđuje da je postupak nadzora okončan.

(5) Ako su zapisnikom utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, za koje se treba donijeti odgovarajuća nadzorna mjera, otklonjene nakon izrade i dostave zapisnika društvu za faktoring, a prije donošenja rješenja kojim se izriče odgovarajuća nadzorna mjera, Agencija će o tome sastaviti dopunu zapisnika te, ako su otklonjene sve utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, po proteku roka za očitovanje, donijeti rješenje kojim se utvrđuje da su nezakonitosti i/ili nepravilnosti utvrđene u zapisniku i dopuni zapisnika otklonjene i postupak nadzora okončan.

Član 82. **(Prigovor na zapisnik o obavljenom nadzoru)**

Prigovor protiv zapisnika o obavljenom nadzoru dopušten je naročito iz sljedećih razloga:

- a) ako je u zapisniku pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje,
- b) ako je pogrešno primijenjen propis i na osnovu njega izrečena mjera,
- c) ako je Agencija prekoračila ovlaštenja u provođenju nadzora.

Član 83. **(Sadržaj prigovora)**

(1) Prigovor mora sadržavati:

- a) navođenje zapisnika na koji se prigovor podnosi,
- b) izjavu da se navodi iz zapisnika pobijaju u cijelosti ili u određenom dijelu,
- c) razloge prigovora na koje se podnosilac poziva,
- d) druge podatke koje mora sadržavati svaki podnesak, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.

(2) U prigovoru društvo za faktoring može navesti činjenice iz kojih proizlazi da nedostaci, nezakonitosti i nepravilnosti, navedene u zapisniku ne postoje i predložiti dokaze. Ako se društvo u izjavi poziva na isprave, dužan ih je kao dokaze priložiti prigovoru.

Član 84. **(Posredni nadzor poslovanja)**

(1) Ovlašteno lice Agencije u toku posrednog nadzora utvrđuje:

- a) da li su propisani izvještaji i drugi podaci dostavljeni u propisanom roku i propisanoj formi,
- b) da li su podaci u izvještajima ili drugoj traženoj dokumentaciji istiniti, tačni i ispravni,
- c) posluje li društvo za faktoring u skladu s propisima o upravljanju rizicima, u skladu s drugim propisima određenim ovim zakonom i propisima donesenima na osnovu ovog zakona te drugim zakonima kojima se uređuje poslovanje društva za faktoring i donesenim propisima na osnovu istih,
- d) provjerava i procjenjuje finansijsku stabilnost i položaj te rizike kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju.

(2) Agencija će pri provjeri i procjeni finansijske stabilnosti i položaja te pri procjeni rizika kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo, uzeti u obzir vrstu, obim i složenost poslovanja društva za faktoring.

Član 85. (Zapisnik o posrednom nadzoru)

(1) U slučaju utvrđenih nedostataka, nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju društva za faktoring u postupku posrednog nadzora, ovlašteno lice Agencije sastavlja zapisnik.

(2) Zapisnik o obavljenom nadzoru dostavlja se društvu za faktoring, s detaljnim opisom utvrđenih činjenica u postupku nadzora.

(3) Na zapisnik o posrednom nadzoru na odgovarajući način primjenjuju se odredbe čl. 81., 82. i 83. ovog zakona.

(4) Na osnovu nalaza iz zapisnika iz ovog člana, Agencija je ovlaštena poduzeti sve nadzorne mjere kao i u slučaju neposrednog nadzora.

Član 86. (Nadzorne mjere)

(1) Na osnovu provedenog postupka nadzora, Agencija može društvu izreći nadzorne mjere propisane ovim zakonom u svrhu zakonitog i urednog poslovanja subjekata nadzora, i zaštite javnog interesa, a u slučaju utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti Agencija izdaje prekršajni nalog za prekršaje ili podnosi prijavu nadležnom organu.

(2) Kada Agencija utvrdi postojanje osnovane sumnje o počinjenom kaznenom djelu ili prekršaju, podnosi odgovarajuću prijavu nadležnom organu.

Član 87. (Vrste nadzornih mjera)

Agencija može društvu za faktoring, pod uslovima propisanim ovim zakonom, odrediti sljedeće nadzorne mjere:

- a) preporuke upravi i nadzornom odboru društva za faktoring,
- b) opomenu,
- c) otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti,
- d) posebne nadzorne mjere,
- e) ukidanje odobrenja za rad.

Član 88. (Preporuke upravi faktoring društva za faktoring)

(1) Agencija će izreći preporuke upravi društva za faktoring kada u okviru nadzora te provjere i procjene finansijske stabilnosti i položaja društva, kao i provjere i procjene rizika kojima je društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju, utvrdi slabosti, manjkavosti, nedostatke i nepravilnosti koje nemaju značaj kršenja ovog zakona.

(2) Preporuke sadrže utvrđene i procijenjene značajne rizike i probleme kojima je društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo, odnosno utvrđene slabosti, manjkavosti, nedostatke i nepravilnosti koje nemaju značaj kršenja propisa ovog zakona te

smjernice upravi društva za faktoring u cilju otklanjanja istih te u cilju poboljšanja poslovanja, finansijske stabilnosti i položaja kao i smanjenja rizika kojima je društvo za faktoring izloženo ili može biti izloženo u svom poslovanju.

(3) Uprava društva je dužna Agenciji dostaviti plan, rokove i dinamiku postupanja po preporukama nadzornog organa.

(4) Kako bi utvrdila poboljšanje poslovanja, finansijske stabilnosti i položaja te smanjenja rizika kojima je društvo za faktoring izloženo ili može biti izloženo u svom poslovanju, Agencija može provesti ponovni nadzor nad društvom za faktoring.

Član 89. (Opomena)

(1) Kad Agencija u toku nadzora utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti, a priroda i obim utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti nemaju značajan utjecaj i posljedice na poslovanje društva za faktoring nadzorni organ može izreći opomenu društvu za faktoring.

(2) Agencija može opomenu javno objaviti.

(3) Opomena Agencije može sadržavati i nalog da društvo za faktoring ispravi utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti te rokove u kojima je društvo dužno to učiniti i dinamiku obavještanja nadzornog organa o poduzetim radnjama i aktivnostima.

(4) Ako u roku iz stava (3) ovog člana, društvo za faktoring ne postupi po nalogu Agencije iz stava (3) ovog člana, Agencija će izdati rješenje za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

(5) Agencija je ovlaštena provesti ponovni nadzor nad društvom za faktoring u mjeri i obimu potrebnima kako bi se utvrdilo je li društvo za faktoring postupilo po nalogu Agencije iz stava (3) ovog člana te jesu li utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem obimu.

Član 90. (Otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti)

(1) Kad Agencija u toku nadzora utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti koje predstavljaju povredu odredbi ovog zakona ili na osnovu njega donesenih propisa te drugih zakona kojima se uređuje poslovanje društva i propisa na osnovu istih, rješenjem će društvu za faktoring naložiti mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti ili prestanak postupanja koje predstavlja povredu odredbi ovog zakona ili na osnovu njega donesenih propisa te drugih zakona kojima se uređuje poslovanje društva za faktoring i propisa na osnovu istih.

(2) Agencija će u rješenju iz stava (1) ovog člana navesti i rokove u kojima je društvo dužno otkloniti utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti.

Član 91. (Izveštaj o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti)

(1) Društvo za faktoring je dužno otkloniti utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti te Agenciji podnijeti izvještaj o mjerama koje je poduzelo za njihovo otklanjanje, u okviru roka koji je odredila Agencija.

(2) Uz izvještaj iz stava (1) ovog člana, društvo za faktoring dužno je priložiti dokumentaciju i druge dokaze iz kojih je vidljivo jesu li utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

(3) Kad izvještaj iz stava (1) ovog člana nije potpun ili iz dokumentacije u prilogu ne proizlazi da su nezakonitosti otklonjene, Agencija će naložiti dopunu izvještaja u roku u kojem se izvještaj mora dopuniti.

(4) Kad Agencija ne naloži dopunu izvještaja iz stava (3) ovog člana, u roku 60 dana od podnošenja izvještaja iz stava (1) ovog člana, smatrat će se da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Član 92.

(Rješenje o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti)

(1) Ako Agencija iz izvještaja iz člana 91. ovog zakona, priložene dokumentacije i drugih dokaza zaključi da su utvrđene nepravilnosti i nezakonitosti postupanjem po nadzornoj mjeri iz člana 90. ovog zakona otklonjene, donijet će rješenje kojim se utvrđuje da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

(2) Prije donošenja rješenja iz stava (1) ovog člana, Agencija može provesti ponovni nadzor nad društvom za faktoring u mjeri i obimu potrebnom kako bi se utvrdilo jesu li utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem obimu.

Član 93.

(Posebne nadzorne mjere)

(1) Agencija je ovlaštena izreći društvu za faktoring posebne nadzorne mjere iz stava (2) ovog člana ako:

- a) društvo za faktoring nije postupilo u skladu s rješenjem kojim Agencija nalaže mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti iz člana 90. ovog zakona, i /ili
- b) ako je kapital društva za faktoring ispod propisanog minimuma iz člana 27. ovog zakona,

(2) Ako nastupe okolnosti iz stava (1) ovog člana Agencija može izreći sljedeće posebne nadzorne mjere:

- a) naložiti društvu za faktoring da poveća kapital na nivo predviđen članom 27. ovog zakona,
- b) naložiti nadležnom organu društva za faktoring da razriješi člana ili članove uprave i da imenuje novog člana ili članove uprave,
- c) naložiti društvu za faktoring da sazove skupštinu i predloži odgovarajuća rješenja,
- d) naložiti društvu za faktoring poboljšanje strategija, politika i procesa upravljanja rizicima,
- e) naložiti društvu za faktoring da u daljem poslovanju smanjuje rizike koji su povezani s poslovanjem društva,
- f) naložiti društvu za faktoring druge proporcionalne mjere koje su potrebne da bi društvo poslovalo u skladu s odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona ili na osnovu drugih zakona kojima se uređuje poslovanje društva i propisa donesenih na osnovu istih,
- g) privremeno zabraniti društvu za faktoring:
 - 1) sklapanje poslova s pojedinim dioničarima, odnosno članovima, članovima uprave, nadzornog odbora, prokuristima i društvima koja su usko povezana s društvom za faktoring,
 - 2) sklapanje novih ugovora o faktoringu u pojedinim ili svim poslovima faktoringa,

3) obavljanje poslova faktoringa s određenim licima,
4) zabraniti, odnosno ograničiti društvu raspolaganje imovinom kojom upravlja društvo za faktoring.

(3) Agencija će rješenjem naložiti posebne mjere nadzora iz stava (2) ovog člana i odrediti primjeren rok za poduzimanje mjera iz stava (2) ovog člana.

(4) Društvo za faktoring je dužno Agenciji dostaviti izvještaj o provođenju naloženih mjera iz stava (2) ovog člana, na koji se na odgovarajući način primjenjuju odredbe člana 91. st. (1) do (3) ovog zakona.

Član 94. **(Rješenje o ukidanju odobrenja za rad)**

(1) Agencija će donijeti rješenje kojim će ukinuti rješenje o odobrenju društvu za obavljanje poslova faktoringa ukoliko utvrdi:

- a) da je odobrenje za obavljanje poslova faktoringa izdato na osnovu neistinitih, netačnih podataka ili prešućenih podataka ili podataka koji dovode u zabludu, odnosno na neki drugi nepropisan način,
- b) da je društvo za faktoring prestalo ispunjavati uslove pod kojima je odobrenje za rad izdato,
- c) da se poslovanje društva za faktoring ne vodi s pažnjom urednog i savjesnog privrednika i u skladu s dobrom poslovnom praksom,
- d) da je društvo za faktoring teže i/ili sistemski kršilo odredbe ovog zakona, propise donesene na osnovu ovog zakona ili druge propise kojih se dužno pridržavati,
- e) da društvo za faktoring nije postupilo u skladu s rješenjem kojim Agencija nalaže mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti iz člana 90. ovog zakona ili posebne nadzorne mjere iz člana 93. ovog zakona,
- f) da je društvo za faktoring prekršilo odredbe o pravovremenom i tačnom izvještavanju Agencije više puta u periodu od tri godine, ili da je na drugi način Agenciji onemogućavalo nadzor nad svojim poslovanjem,
- g) da društvo za faktoring obavlja poslove na način koji može pogoršati ili ugroziti njegovu likvidnost ili solventnost,
- h) da društvo za faktoring nije organizovalo poslovanje ili ne vodi svoje poslovne knjige ili poslovne knjige kojima upravlja, ili administrativnu i drugu poslovnu dokumentaciju, na način koji u svakom trenutku omogućuje provjeru posluje li društvo u skladu sa propisima i pravilima o upravljanju rizicima, upravlja li društvo u skladu sa odredbama ovog zakona, drugih zakona koji uređuju društvo za faktoring i propisa koji su na osnovu istih doneseni i drugih propisa kojih se dužno pridržavati,
- i) da društvo ne obavlja djelatnosti u skladu sa odredbama člana 26.,
- j) da je nastupio razlog za ukidanje rješenja o odobrenju za obavljanje poslova faktoringa propisan drugim odredbama ovog zakona,
- k) da društvo za faktoring nije počelo obavljati djelatnost u roku jedne godine od dana izdavanja odobrenja za obavljanje poslova faktoringa, odnosno nije sklopio nijedan ugovor o faktoringu protekom navedenog roka,
- l) da je društvo za faktoring prestalo ostvarivati prihod od obavljanja poslova faktoringa duže od šest mjeseci.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana Agencija je dužna dostaviti društvu u roku osam dana od dana donošenja rješenja.

(3) Rješenje iz stava (1) ovog člana Agencija je dužna objaviti u „Službenim novinama Federacije BiH“, dostaviti ga nadležnom registracijskom/registarskom sudu i o tome izdati saopćenje za javnost.

(4) Društvo za faktoring ne smije sklapati nove poslove u vezi s obavljanjem poslova faktoringa od dana dostave rješenja iz stava (1) ovog člana, osim onih poslova koji imaju za cilj i kojima se osigurava prestanak društva na način određen odredbama propisa o privrednim društvima.

Član 95.

(Nadzor nad drugim licima i mjere nadzora)

(1) Agencija je ovlaštena provoditi i nadzor nad drugim licima koja osim drugih djelatnosti ili kao jedinu djelatnost obavljaju poslove faktoringa bez odobrenja Agencije.

(2) Ako Agencija utvrdi da lice obavlja poslove faktoringa bez odobrenja Agencije, tom licu će se zabraniti obavljanje navedenih poslova.

(3) U slučaju iz stava (2) ovog člana, Agencija može prethodno obaviti pregled poslovnih knjiga i druge dokumentacije lica i prikupiti dokaze kako bi utvrdila obavlja li to lice poslove faktoringa.

Član 96.

(Saradnja nadzornih organa, obrada podataka i pružanje informacija)

(1) Agencija obrađuje podatke o činjenicama i okolnostima koje su bitne za vršenje nadležnosti propisane ovim zakonom, a naročito one koji su vezani za:

a) odobrenja za obavljanje poslova faktoringa i druga odobrenja koja izdaje Agencija na osnovu ovog zakona,

b) članove uprave i nadzornog odbora društva za faktoring,

c) imaoce kvalificiranih udjela u društvu za faktoring,

d) revidirane finansijske izvještaje iz čl. 68. i 69. ovog zakona,

e) izvršene mjere nadzora iz člana 86. ovog zakona,

f) informacije koje Agencija prikupi u okviru razmjene informacija s drugim Agencijama i institucijama.

(2) Podatke iz stava (1) ovog člana Agencija može dostaviti drugim agencijama, odnosno institucijama u skladu s odredbama propisa kojim se reguliše rad Agencije.

Član 97.

(Prikupljanje, vođenje, upotreba i čuvanje povjerljivih podataka)

(1) Društvo za faktoring je dužno, kao povjerljive, čuvati sve podatke, informacije, činjenice i okolnosti za koje je saznalo na osnovu pružanja usluga klijentima, odnosno ostalim stranama ugovora o faktoringu.

(2) Društva za faktoring prikupljaju, obrađuju, čuvaju, dostavljaju i upotrebljavaju povjerljive podatke iz stava (1) ovog člana u skladu s propisima koji uređuju zaštitu ličnih podataka i ostalim propisima o zaštiti podataka.

(3) Članovi društva za faktoring, dioničari društva za faktoring, te članovi organa upravljanja i zaposlenici društva za faktoring, odnosno druga lica koja su vezana za njihov rad u društvu ili ako su uz pružanje usluga društvu na bilo koji način dostupni podaci iz člana 96. ovog zakona ne smiju te podatke saopćavati trećim

licima, iskoristiti ih protiv interesa društva i njegovih klijenata ili omogućiti da ih koriste treća lica.

(4) Ne postoji obaveza čuvanja povjerljivih podataka u sljedećim slučajevima:

a) ako klijent ili treće lice izričito pisanim putem pristane da se saopće pojedini povjerljivi podaci,

b) ako to omogućuje ostvarenje interesa društva za faktoring za dalju prodaju i/ili prijenos predmeta faktoringa,

c) ako se povjerljivi podaci razmjenjuju unutar grupe banaka i/ili finansijskih institucija definiranih u skladu s propisima kojima se uređuju uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada finansijskih institucija te pružanje bankarskih i/ili finansijskih usluga, radi upravljanja rizicima,

d) ako se povjerljivi podaci razmjenjuju između finansijskih institucija o klijentima koji nisu ispunili svoju dospjelu obavezu u roku, a povjerljivi podaci se saopćavaju pravnom licu koje je osnovano radi prikupljanja i razmjene ovih podataka, i to u skladu sa zakonima primjenjivim za tu djelatnost,

e) ako nadležni sud ili drugi nadležni organ pisanim putem zahtijeva, odnosno naloži predočenje tih podataka radi utvrđivanja činjenica u kaznenim ili prekršajnim postupcima ili za potrebe utvrđivanja činjenica neophodnih za pokretanje takvih postupaka,

f) u slučajevima određenima propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma,

g) ako su ti podaci potrebni u svrhu razjašnjavanja međusobnih pravnih odnosa između društva za faktoring i klijenta, odnosno dobavljača, odnosno drugih imaoca prava iz ugovora o faktoringu, te između klijenta i trećih lica u sudskim postupcima, arbitražnim postupcima i postupcima mirenja,

h) ako nadležni sud pisanim putem zahtijeva, odnosno naloži predočenje tih podataka za potrebe ostavinskog, stečajnog i drugog sudskog postupka,

i) ako nadležni sud ili drugi nadležni organ pisanim putem zahtijeva, odnosno naloži predočavanje tih podataka radi izvršenja nad imovinom klijenta, odnosno drugog imaoca prava iz ugovora o faktoringu, ili nad imovinom trećih lica,

j) ako se ti podaci dostavljaju Agenciji za potrebe nadzora koji u okviru svojih nadležnosti provodi Agencija, odnosno drugi nadzorni organ,

k) ako se ti podaci dostavljaju poreznim organima za potrebe postupaka koje oni provode u okviru svojih nadležnosti,

l) odavanje podataka društvima za osiguranje u postupku osiguranja tražbina društva,

m) odavanje podataka pri sklapanju pravnih poslova koji imaju učinak osiguranja tražbina društva kao što su bankarske garancije i drugi slični poslovi,

n) ako se ti podaci saopćavaju pravnom licu koje se registrovano bavi prikupljanjem i pružanjem podataka o obavezama iz poslova faktoringa,

o) ako je to propisano posebnim zakonom.

(5) Obaveza čuvanja povjerljivih podataka postoji za lica iz stava (3) ovog člana i nakon prestanka rada u društvu za faktoring, odnosno nakon prestanka svojstva člana ili dioničara društva ili člana organa društva za faktoring kao i nakon prestanka ugovornog odnosa o obavljanju poslova za to društvo.

(6) Nadzorni organ, odnosno drugi organ i sudovi mogu podatke koje su prikupili na osnovu stava (4) ovog člana upotrijebiti isključivo u svrhu zbog koje su prikupljeni.

POGLAVLJE VIII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 98. (Teži prekršaji društva za faktoring)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 KM kaznit će se za prekršaj društvo za faktoring ako:

- a) obavlja djelatnosti suprotno odredbama člana 26. ovog zakona,
- b) stječe kvalificirani udio u drugom pravnom licu suprotno odredbi člana 38. stavak (1) ovog zakona,
- c) izvrši prijenos faktoring poslovanja suprotno odredbama člana 41. stav (6) ovog zakona,
- d) ne dobije saglasnost Agencije u skladu s odredbama člana 42. stav (1) ovog zakona,
- e) funkciju člana uprave društva za faktoring obavlja lice koje nije dobilo saglasnost Agencije za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring u skladu s odredbom člana 52. stavak (1) ovog zakona,
- f) član uprave društva za faktoring ne ispunjava obaveze u skladu s odredbama člana 56. ovog zakona,
- g) ne upravlja rizicima u poslovanju u skladu s odredbama člana 65. ovog zakona,
- h) ne organizuje internu reviziju u skladu s odredbama člana 66. ovog zakona,
- i) ne organizuje poslovanje i vođenje poslovnih knjiga kao i da ne sastavlja godišnje finansijske izvještaje u skladu s odredbama člana 68. ovog zakona,
- j) ne dostavi revidirane godišnje finansijske izvještaje u skladu s odredbom člana 69. stavka (2) ovog zakona,
- k) ne omogući ovlaštenim licima Agencije provođenje nadzora u skladu s odredbama člana 72. stav (4) ovog zakona,
- l) ne omogući ovlaštenim licima Agencije provođenje nadzora u skladu s odredbama čl. 78., 79. i 80. ovog zakona,
- m) ne postupi po rješenju Agencije o otklanjanju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti ili o prestanku nezakonitog postupanja iz člana 90. ovog zakona,
- n) ne postupi po rješenju Agencije iz člana 93. ovog zakona,
- o) izvrši prijenos faktoring poslovanja suprotno odredbama člana 94. stav (5) i (6) ovog zakona.

(2) Odgovorno lice u faktoring društvu kaznit će se za prekršaje iz stava (1) ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 KM.

Član 99.
(Lakši prekršaji društva za faktoring)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 KM kaznit će se za prekršaj društvo za faktoring ako:

- a) ugovor o faktoringu nije sastavljen u skladu s odredbama člana 16. ovog zakona,
- b) o saznanju stjecanja i otuđenja kvalificiranog udjela u društvu za faktoring ne obavijesti Agenciju u skladu s odredbom člana 31. ovog zakona,
- c) prilikom imenovanja članova nadzornog odbora postupi suprotno odredbama člana 46. ovog zakona,
- d) prilikom imenovanja članova nadzornog odbora postupi suprotno odredbama člana 47. ovog zakona,
- e) ne osigura podnošenje zahtjeva za izdavanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave donošenjem odluke ili izdavanjem saglasnosti u skladu s odredbom člana 52. stavak (2) ovog zakona,
- f) ne postupi u skladu s odredbom člana 52. stavak (7) ovog zakona,
- g) ne obavijesti Agenciju o izabranom revizorskom društvu u skladu s odredbom člana 69. stavak (8) ovog zakona,
- h) ne obavijesti Agenciju u skladu s odredbama člana 70. ovog zakona,
- i) ne postupi u skladu s odredbama člana 104. st. (1), (3) i (4) ovog zakona.

(2) Odgovorno lice u društvu kaznit će se za prekršaje iz stava (1) ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 KM.

Član 100.
(Prekršaji ostalih lica)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 20.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje:

- a) stječe ili stekne kvalificirani udio u faktoring društvu suprotno odredbi člana 30. stavak (1) ovog zakona,
- b) obavlja poslove faktoringa bez odobrenja Agencije za obavljanje poslova faktoringa iz člana 39. ovog zakona,
- c) ovlaštenim licima Agencije ne omogući pregled poslovnih knjiga i druge dokumentacije radi prikupljanja dokaza u skladu s odredbom člana 96. stav (1) ovog zakona.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana koje je počinilo pravno lice, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 KM.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje se koristi izrazom „faktoring“, odnosno njenom izvedenicom suprotno odredbi člana 25. stav (6) ovog zakona.

(4) Za prekršaj iz stava (3) ovog člana koje je počinilo pravno lice, kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM.

Član 101.
(Prekršaji fizičkih lica)

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

- a) fizičko lice koje stječe ili stekne kvalificirani udio u društvu suprotno odredbi člana 30. stav (1) ovog zakona.
- b) članovi uprave društva za faktoring ako ne vode poslove faktoringa u skladu s odredbom člana 56. ovog zakona.

Član 102.
(Zastara i pravo stranke na pravni lijek)

(1) Na prekršaje iz ovog zakona, primjenjuju se odredbe o zastari iz propisa Zakona o prekršajima Federacije.

(2) Protiv rješenja Agencije žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

POGLAVLJE IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 103.
(Donošenje propisa)

Agencija će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte iz čl. 16. stav (2), 26. stav (8), 27. stav (4), 32. stav (3), 38. stav (3), 39. stav (10), 47. stav (4), 51. stav (3), 65. stav (3), 66. stav (2) i 70. stav (3) ovog zakona.

Član 104.
(Usklađivanje s odredbama ovog zakona)

(1) Pravna lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona upisana u sudski registar i obavljaju poslove faktoringa, nastavljaju poslovati kao društva za faktoring prema odredbama ovog zakona.

(2) Pravna lica iz stava (1) ovog člana dužna su u roku dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog zakona.

(3) Ako pravna lica iz stava (1) ovog člana ne postupe u roku i na način određen odredbama stava (2) ovog člana, dužna su prestati obavljati poslove faktoringa i djelatnost faktoringa brisati iz sudskog registra.

(4) Pravno lice iz stava (1) ovog člana dužno je u roku mjesec dana nakon isteka roka iz stava (2) ovog člana dostaviti Agenciji izvještaj o usklađivanju s odredbama stava (2) ovog člana. Uz izvještaj je potrebno priložiti:

- a) osnivački akt u obliku notarske isprave,
- b) spisak dioničara ili članova društva s njihovim podacima i odgovarajućom dokumentacijom u skladu s članom 39. ovog zakona,
- c) spisak lica koja su povezana s imaocima kvalificiranih udjela i opis načina povezanosti.

(5) Ako iz izvještaja iz stava (4) ovog člana i priloženih dokaza proizlazi da je pravno lice iz stava (1) ovog člana usklađeno s odredbama stava (2) ovog člana, Agencija će izdati odobrenje za obavljanje poslova faktoringa u skladu s odredbama člana 39. ovog zakona.

Član 105.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavi osnov za donošenje Zakona o faktoringu je u članu III. 1. tačka c. koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine donošenje propisa o finansijama, a Parlament Federacije BiH uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA O FAKTORINGU

Veoma bitna karakteristika savremenih robno-novčanih odnosa je postojanje savremenih finansijskih instrumenata koji omogućavaju izmirivanje obaveza i naplate tražbina izvan klasičnih konvencionalnih kreditnih aranžmana. Današnje robno-novčane odnose odlikuje dinamičnost, veliki broj učesnika u prometu roba, a time i novca kao platežnog sredstva za izmirenje obaveza i naplatu tražbina. Također, prisutna je i nelikvidnost kao posljedica nemogućnosti plaćanja preuzetih obaveza.

Pored postojanja savremenih načina izmirivanja obaveza i naplate tražbina bez posredstva novca kao što su asignacije obaveza, cesije tražbina i kompenzacije međusobnih obaveza i tražbina, u novije vrijeme veći značaj se pridaje faktoringu kao savremenijem obliku finansiranja obrtnih sredstava, koji zbog svoje funkcionalnosti ima značajne prednosti nad klasičnim konvencionalnim i administrativno zahtjevnim kreditnim aranžmanima.

Na nivou Bosne i Hercegovine nema propisa koji bi precizirao prava i obaveze svih subjekata ovog, za privredu i posebno izvoz, izuzetno značajnog nekonvencionalnog izvora finansiranja obrtnih potreba. Poslovna praksa u zemljama okruženja je našla načina da na osnovu ostalih pratećih zakona, daleko više razvije i primijeni ovaj, za privredu, a posebno izvoz sve značajniji instrument finansiranja.

S obzirom na izraženu rastuću nelikvidnost naše privrede s jedne strane i značajno zaostajanje naše zemlje u razvijenosti infrastrukture za pružanje faktoring usluga s druge strane, to je u cilju poboljšanja likvidnosti, rasta proizvodnje i izvoza kao i povećanja kapaciteta i konkurentnosti subjekata neophodno adekvatno zakonsko uređenje ove oblasti.

Prvenstveno je namijenjen malim i srednjim preduzećima, koja, tradicionalno, imaju otežan pristup bankarskim sredstvima uslijed niske kreditne sposobnosti.

Društva za faktoring pružaju finansiranje čak i u slučajevima da banke to ne žele, jer se faktori usmjeravaju na ispitivanje kreditne sposobnosti kupca-dužnika, koji treba da plati fakture za robu ili usluge koje je ispostavio prodavac.

Factoring, u čijoj osnovi je prijenos tražbina nastalih iz komercijalnih ugovora, kao instrument finansiranja ima značajnu ulogu i na inostranom tržištu jer, pored finansiranja prodavca putem avansa, društvo za faktoring preuzima i rizik naplate i upravljanja tražbinama čime se povećava konkurentnost i izvozni potencijali prodavca tražbina i razvija sistem faktoringa na inostranom tržištu.

Razvijen faktoring omogućava izvozniku naplatu tražbina u kraćem vremenskom periodu, umjesto da se isporuka proizvoda vrši na kredit ili odloženo plaćanje. Na taj način privredni subjekti se mogu širiti na nova tržišta ne ugrožavajući

svoju likvidnost. Ukoliko bi imali Zakon o faktoringu, koji na fleksibilan način uređuje ugovorne odnose u poslu faktoringa, za očekivati je veće i jasnije korištenje faktoringa kao načina finansiranja obrtnih sredstava, zaštitu od kreditnog rizika, podrške izvozu, kao i upravljanja tražbinama i naplatom tražbina.

U uslovima izostanka pravnog regulisanja poslova faktoringa, društva koja nude faktoring usluge nisu podlijezala izdavanju odobrenja za obavljanje poslova faktoringa, pravilima o minimalnom osnovnom kapitalu, kvalificiranom udjelu, izvještavanju i tome slično. Stoga je nadzor bio ograničen samo na provjeru obavljanja poslovanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, kao i drugim zakonima i podzakonskim aktima kojima se općenito reguliše poslovanje privrednih društava u Federaciji BiH.

Factoring poslovi u Federaciji postoje, ali su se do sada sporo razvijali uslijed pravnih nejasnoća i odsustva konkretnog propisa kojim bi se uredila ova oblast. Donošenjem ovog zakona Federacija BiH će dobiti odgovarajuću zakonsku regulativu čija primjena treba pospješiti daljnji razvoj faktoringa i omogućiti subjektima uslove za efikasniju naplatu tražbina.

Na osnovu naprijed iznesenih činjenica efekti donošenja Zakona o faktoringu bi se mogli svesti na sljedeće:

- 1) povećanje naplate tražbina, a time povećanje likvidnosti i solventnosti subjekata;
- 2) povećanje pravne sigurnosti u poslovanju ugovornih strana, što bi utjecalo na povećanje investicija, kako domaćih tako i stranih;
- 3) povećanje konkurentnosti privrednih subjekata;
- 4) poboljšanje bilansa i kreditne sposobnosti subjekata, kao i veća dostupnost izvorima finansiranja;
- 5) smanjenje zaduženosti privrednih subjekata;
- 6) povećanje konkurencije u finansijskom sektoru i snižavanje cijene kapitala;
- 7) dugoročno promatrano, povećanje zaposlenosti i javnih prihoda.

III. USKLADENOST SA EVROPSKIM DIREKTIVAMA

Nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredbi Nacrta Zakona o faktoringu, nije ustanovljeno da postoje specifične direktive niti uredbe Evropske unije koje regulišu poslovanje društava za faktoring.

IV. ANALIZA UTJECAJA PROPISA

a) Faktoring poslovi u Federaciji Bosne i Hercegovine

U Bosni i Hercegovini usluge faktoringa nude 3 specijalizirane finansijske institucije, od kojih je jedna državna agencija IGA BiH - Izvozno kreditna agencija Sarajevo, a druga dva su supsidijarna društva matičnih društava iz zemalja okruženja, a to su: Alfa faktoring d.o.o. Sarajevo iz Zagreba i Prvi faktor d.o.o. Sarajevo iz Ljubljane. Poređenja radi, usluge faktoringa u Hrvatskoj nudi 9 banaka i 12 specijaliziranih finansijskih agencija, tj. ukupno 21 subjekt, dok u Srbiji usluge

faktoringa nude 2 banke, 2 specijalizirane finansijske agencije i 1 fond, tj. ukupno 5 subjekata.

Factoring poslovi, kao specifičan način prijevremene naplate tražbina s dugim rokovima dospjeća u svrhu poboljšanja likvidnosti, definiraju se na različite načine.

Za ovu priliku kao najmjerodavniju definiciju navodimo definiciju Međunarodnog instituta za unificiranje zakona „UNIDROIT“, formiranog prije 25 godina radi afirmiranja međunarodne podudarnosti komercijalnih zakona, a koja u sebi uključuje odrednicu koja omogućava da dugovanja koja nastaju po osnovu prodaje robe ili usluga prema komercijalnom ugovoru budu prenesena na faktora, zatim da dužnici trebaju biti obaviješteni o takvom prijenosu kao i da banka ili druga finansijska organizacija koja otkupljuje potraživanja mora vršiti finansiranje klijenta od koga otkupljuje tražbine, uključujući kredite i avans, što iznosi cca 80% prenesenih dugova unaprijed, a ostatak na datum dospjeća te upravljati njihovom naplatom i voditi uredne evidencije o prodaji za svakog klijenta, uključivo i sačinjavanje i dostavu klijentu periodičnih izvještaja o trenutnom statusu tražbina i iznosu dobivenom od klijenata.

Dakle, factoring je finansijska usluga koja uključuje pretvaranje tražbina u gotovinu, a rizik povezan s prodajom tražbina preuzima faktor koji otkupljuje tražbine i naplaćuje ih kada ona dospiju za naplatu.

Za razliku od factoring poslova kod tradicionalnog oblika ugovaranja prodaje i naplate tražbina prodavac i kupac ugovaraju odloženo plaćanje bez formalnih garancija, dakle radi se o plaćanju na otvoreno kada prodavac mora biti uvjeren da će kupac po dospjeću biti u mogućnosti finansijski podnijeti period odloženog plaćanja.

U želji da prodavac svojim kupcima ponudi odgođen rok plaćanja obaveza uz istovremeno osiguranje od rizika neplaćanja dovela je do razvoja kako domaćeg tako i međunarodnog faktoringa.

b) Problemi koje treba da riješi Zakon o faktoringu

Činjenica je da se djelatnost faktoringa već određeni broj godina obavlja i bez postojanja cjelovitog pravnog okvira i da analize ukazuju da postojeći regulatorni okvir predstavlja smetnju za dalji razvoj faktoringa do razine faktoringa kakav postoji u razvijenim privredama. Nedostatak razvoja regulatornog okvira za factoring direktno bi spriječio daljnji razvoj ove oblasti, dok bi indirektno usporio razvoj preduzeća kroz nepružanje šireg spektra mogućnosti finansiranja i upravljanja finansijama kakve imaju preduzeća iz razvijenih privreda.

Osnovna prepreka bržem razvoju faktoringa je nejasna regulativa, koja dodatno otežava razvoj faktoringa kroz kreiranje pogrešne slike o faktoringu, odnosno njegovoj upotrebi u privredi.

Legislativu koja direktno utječe na poslovanje faktora čine Zakon o obligacionim odnosima u Federaciji BiH („Službeni list SFRJ”, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i „Službeni list RBiH”, br. 2/92, 13/93 i 13/94), Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH”, broj: 47/14), Zakon o deviznom poslovanju („Službene novine Federacije BiH”, broj: 47/10), kao i UNIDROIT konvencija o inostranom faktoringu i UNCITRAL konvencija o prijenosu tražbina u vanjskoj trgovini.

Analiza postojeće legislative koja reguliše factoring u Federaciji BiH ukazala je povezanost Zakona o faktoringu sa sljedećim propisima, u odnosu na sljedeće probleme:

a) Obveznicima u smislu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma, između ostalog smatraju se i društva koja obavljaju faktoring poslove i podrazumijeva obavezu poduzimanja radnji i mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa zakonom i propisima koji regulišu ovu oblast, što predstavlja ograničavajući faktor daljem razvoju faktoringa.

b) U članu 24. Zakona o deviznom poslovanju je propisano da banka kao i rezident – pravno lice i nerezident mogu samo na osnovu ugovora zaključenog u pisanoj formi između svih učesnika u poslu, kupovati od rezidenta tražbine po osnovu kredita odobrenog nerezidentu, kao i preuzimati dug rezidenta prema nerezidentu po osnovu kreditnog posla s inostranstvom s napomenom da se u tački 2) ovog zakona pod kreditnim poslovima smatraju poslovi otkupa tražbina faktoring i forfeiting.

Međutim, Zakonom o deviznom poslovanju ne uređuju se i pojediniosti koje proizlaze iz specifičnosti obavljanja međunarodnog faktoringa u dvofaktorskom sistemu, kao što je interfaktorski ugovor koji predstavlja međunarodni standard u obavljanju faktoringa i ima za cilj osiguranje veće pravne sigurnosti za učesnike u ovim poslovima;

c) Ono što proizlazi iz analize postojećeg Zakona o obligacionim odnosima jeste da isti omogućava punu slobodu ugovaranja, te da i pored nepostojanja imenovanog ugovora pruža dovoljan stepen fleksibilnosti za nesmetanu realizaciju faktoring poslova. Međutim, odredbe Zakona o obligacionim odnosima ne uređuju pojediniosti domaćeg faktoringa koje se tiču poslova faktoringa, a koje je neophodno definirati za privredno društvo koje se bavi faktoringom.

Porezni tretman usluge faktoringa jedno je od važnijih pitanja kod obavljanja faktoringa, ali važeća zakonska regulativa ne predstavlja ograničavajući faktor za razvoj tržišta faktoringa.

a) Zakon o porezu na dodanu vrijednost („Službeni glasnik BiH“, br. 9/05, 35/05, i 100/08) je u članu 25. stav (1) tačka 4) podtačka b) propisao da usluge plaćanja dugova i faktoringa nisu oslobođeni plaćanja PDV-a te bi shodno ovoj odredbi osnovicu za PDV trebalo da čine kamate obračunate na isplaćeni avans i naknade u vidu jednokratnih provizija obračunate na ime administrativnih i drugih troškova faktora.

S obzirom na činjenicu da klijenti koji su obveznici PDV imaju pravo na odbitak PDV-a plaćenog na faktoring usluge, to ova obaveza za njih ne predstavlja trošak. Suprotno, za klijente koji nisu obveznici PDV-a, plaćeni PDV je istovremeno i obaveza i trošak dok je za faktora naplaćeni PDV samo obaveza.

b) Sa stanovišta primjene Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Službene novine Federacije BiH“, br. 97/07, 14/08, i 39/09), od posebnog značaja je kod obavljanja faktoring poslova da predmet kupoprodaje predstavlja novčanu tražbinu koja je nedospjela, odnosno tražbina koja dospijeva na naplatu u roku do stotinu osamdeset dana od dana prodaje robe, odnosno pružanja usluge te da shodno odredbi člana 8. navedenog zakona subjektima koji učestvuju u faktoring poslovima za utvrđivanje oporezive dobiti priznaju se samo rashodi u iznosima utvrđenim računom dobiti i gubitka u skladu s propisima o računovodstvu kao i MRS i MSFI, izuzev rashoda za koje je ovim zakonom propisan drugi način utvrđivanja.

Donošenjem novog Zakona o faktoringu bi se na jedinstven način regulisala oblast faktoringa što bi pozitivno utjecalo na postojeće i nove faktore, kao i na eliminiranje pravnih praznina i problema koji su se pojavili u praksi. Zakon o faktoringu će kroz definiranje jasnih uslova za obavljanje faktoringa (osnovnog kapitala, odobrenja, definiranja subjekta koji se može baviti faktoringom, organima upravljanja društva za faktoring itd.), kao i propisivanjem nadzora nad poslovima faktoringa, omogućiti viši stepen sigurnosti učesnika u poslovima faktoringa, što će rezultirati većim korištenjem faktoringa od strane privrednika.

Povećanje broja faktora, posebno privrednih društava, u uslovima niske likvidnosti privrede i otežane naplate potraživanja, zahtijevao je propisivanje uslova čiji je cilj osiguranje povjerenja u finansijski sistem i njegove institucije.

Zakon o faktoringu ima za cilj pružiti podršku razvoju malih i srednjih preduzeća kroz olakšavanje pristupa finansijskim sredstvima. Mala i srednja preduzeća nemaju dovoljno obrtnog kapitala da finansiraju duge rokove naplate, a ni dovoljnu finansijsku snagu da bi se zaduživali na finansijskom tržištu pod povoljnim uslovima. S obzirom da banke imaju visoke zahtjeve prilikom odobravanja kredita, u pogledu ispunjenosti uslova od malih i srednjih preduzeća to bi usvajanje Zakona o faktoringu omogućilo smanjenje zavisnosti malih i srednjih preduzeća od bankarskih kredita.

Jasno regulisana oblast kroz sveobuhvatan Zakon o faktoringu, kao i kroz jasno definirane mjere za provođenje Zakona, doprinijet će smanjivanju trenutne neinformisanosti privrede, naročito malih i srednjih preduzeća, o funkcioniranju faktoringa kao i mogućnostima koje ovakav način finansiranja pruža. Na taj način će privreda biti u mogućnosti da koristi faktoring kao jedan od instrumenata upravljanja finansijama, naročito u domenu upravljanja likvidnošću.

c) Ciljevi koji će se postići donošenjem Zakona o faktoringu

Iz definicije faktoringa koju je dao Međunarodni institut za unificiranje zakona „UNIDROIT“, u kojoj su definirani ciljevi faktoringa proizišao je i sadržaj Zakona o faktoringu.

Zakon o faktoringu bi prodavcima kao klijentima trebao omogućiti sljedeće:

a) Povećanje obrtnih sredstava i likvidnosti - naplatom većeg dijela prodatog potraživanja nakon zaključenja ugovora o faktoringu, prodavac kao klijent u faktoring poslu povećava stanje novčanih kao likvidnih obrtnih sredstava i time poboljšava svoje stanje likvidnosti.

b) Uravnoteženje odnosa između kratkoročnih tražbina i kratkoročnih obaveza - naplatom većeg dijela prodate tražbine nakon zaključenja ugovora o faktoringu, prodavac kao klijent u faktoring poslu povećava stanje novčanih kao likvidnih obrtnih sredstava uz istovremeno smanjenje tražbina čime ih dovodi u sklad s kratkoročnim obavezama, što je primarni cilj upravljanja obrtnim sredstvima, a u okviru njih i tražbina. Ovo iz razloga što se usklađene kratkoročne obaveze de facto finansiraju kratkoročnim tražbinama.

c) Održanje postojeće solventnosti i zaduženosti - naplatom većeg dijela prodate tražbine nakon zaključenja ugovora o faktoringu, prodavac kao klijent u faktoring poslu nema potrebe uzimati kredit za likvidnost i time povećavati postojeću zaduženost. Ovo znači da će se održavati postojeći odnos kapitala i duga kao mjerilo

solventnosti i zaduženosti odnosno da se njegov bilans čisti od tražbina, s tim da se na strani pasive ne povećavaju obaveze po osnovu zaduživanja.

d) Poboljšanje kreditne sposobnosti i ukupnog boniteta društva-budući da prodavac kao klijent u faktoring poslu povećava likvidnost i zadržava postojeću zaduženost i time solventnost on također poboljšava svoju kreditnu sposobnost i ukupan bonitet. Ovo iz razloga što u faktoring poslu ne postoji kreditno zaduženje, budući se otkup temelji na riziku kupca, što znači da naplatu tražbina putem faktoringa mogu koristiti i prodavci kao imaoci tražbina, koji nisu sposobni za kreditno zaduživanje, ali posjeduju kvalitetne tražbine. Prodavac također nije u obavezi osigurati hipoteku i ostale garancije i s njima ograničiti svoju kreditnu sposobnost, budući da se njegovo finansiranje od strane faktora temelji na bonitetu kupca kao dužnika. Umjesto njega, faktor ispituje bonitet i kreditnu sposobnost kupca robe i usluga kao dužnika, koji je u obavezi izvršiti plaćanje na dan njegova dospijeća.

e) Poboljšanje konkurentne sposobnosti - prodajom tražbine faktoru, smanjuje se rizik njihove naplate i povećava likvidnost, što omogućava prodavcu kao klijentu u faktoring poslu da ponudi svojim kupcima duže rokove plaćanja i tako poveća konkurentnost svojih proizvoda.

f) Povećanje prodaje i ekspanziju poslovanja - povećanjem konkurentnosti svojih proizvoda, prodavac kao klijent u faktoring poslu stječe uslove za povećanje prodaje i time proizvodnje, zaposlenosti, investiranja, kao i ekspanziju ukupnog poslovanja.

g) Upravljanje tražbinama, pravnoj zaštiti i nadzoru nad procesom naplate tražbina i time smanjenja rizika njihove naplate, kursnih i drugih rizika – budući da je faktor usko specijaliziran za poslove faktoringa, on ima agente naplate, pravne savjetnike i drugo ekspertno, usko specijalizirano osoblje, koje se maksimalno posvećuje uspjehu posla faktoringa, što kupci kao dužnici dobro znaju. Ovim se povećava komunikacija s kupcima kao dužnicima, njihova pravna zaštita i nadzor nad procesom naplate kao dio procesa upravljanja otkupljenim tražbinama, čime se značajno smanjuje ili pak u potpunosti isključuje rizik.

Prodavci kao klijenti u izvoznim faktoring poslovima se putem prijevremene naplate svoje tražbine osiguravaju od kursnih rizika, tako što prijenosom naplate tražbina na faktora-izvoznika, prodavac u faktoring poslu kao klijent također prenosi i kursni rizik i rizik kod međunarodnog faktoringa u poslovima finansiranja s valutnom klauzulom.

h) Povećanje rentabilnosti poslovanja - naplatom većeg dijela prodane tražbine neposredno nakon isporuke proizvoda i izvršenih usluga i time značajno prije isteka roka dospijeća plaćanja, prodavac kao klijent u faktoring poslu ne samo da povećava stanje novčanih kao obrtnih sredstava, nego stječe mogućnost da naplaćenim novcem dalje plaća svoje obaveze prema dobavljačima koji nude kasa skonto na prijevremena plaćanja čime snižava nabavne cijene sirovina i repromaterijala i drugih resursa i na taj način indirektno povećava rentabilnost ukupnog poslovanja.

Prodajom tražbine na faktora se, zavisno od vrste faktoringa i time obimu ugovornih usluga, prenosi i obaveza vođenje knjiga, te postupak opominjanja i naplate, što klijentu kao proizvođaču značajno štedi dragocjeno vrijeme, a time i novac.

S obzirom na činjenicu da faktor preuzima obavljanje svih aktivnosti vezanih za knjiženje i praćenje dospijeća otkupljenih tražbina, prodavac kao klijent u faktoring poslu ostvaruje značajnu uštedu u vremenu i troškovima i može se maksimalno posvetiti svojoj djelatnosti i time ostvariti veću produktivnost i ekonomičnost kao pretpostavku veće rentabilnosti.

Zakonom o faktoringu je predviđena mogućnost obavljanja inostranog faktoringa u dvofaktorskom sistemu, što je od posebnog značaja za privredna društva koja obavljaju vanjskotrgovinsko poslovanje.

Kada je u pitanju inostrani dvofaktorski faktoring ili dvofaktorski sistem faktoringa onda se mora kazati da on, u skladu s nazivom, reguliše otkup i naplatu tražbina po osnovu izvoza i uvoza roba i usluga, tj. u inostranim kupoprodajnim poslovima i tim odnosima uz udio dvaju faktora. Dakle, on predstavlja kupoprodaju tražbina između prodavca kao izvoznika domaćem faktoru, koji otkupljenu tražbinu dalje prodaje faktoru u zemlji uvoznika-kupca kao dužnika.

Inostrani faktoring kao instrument kratkoročnog finansiranja izvozno-uvoznih poslova, identično domaćem faktoringu pruža sljedeće usluge:

- finansiranje proizvodnje i izvoza putem isplate većeg dijela tražbine nakon potpisa ugovora o inostranom faktoringu,
- preuzimanje rizika i osiguranje naplate tražbine uslijed nelikvidnosti, insolventnosti ili bankrota dužnika kupca,
- upravljanje inostranim tražbinama, tj. vršenje nadzora, vođenje evidencija i naplate tražbina od uvoznika-kupca i transfer na izvoznog faktora u zemlji izvoznika-prodavca.

Veliki izvoznici i uvoznici, budući da putem inostranog faktoringa brže dolaze do potrebnih novčanih sredstava za finansiranje svoga daljeg poslovanja, prenose brigu i time rizik naplate na faktora, posebno kada se radi o novim i nepoznatim kupcima.

Usluga inostranog faktoringa je namijenjena kako izvoznicima (izvozni i faktoring), tako i uvoznicima (uvozni faktoring), te je alternativa ostalim metodama osiguranja i/ili finansiranja izvoza i uvoza (npr. dokumentarni akreditiv, platežna garancija, osiguranje izvoza, kratkoročni krediti za likvidnost izvoznika i uvoznika i sl.).

Druge mogućnosti za rješavanje problema

U toku priprema za izradu ovog zakona u obzir su uzimane i razmatrane sljedeće mogućnosti za rješavanje navedenih problema:

- 1) status quo opcija (zadržati postojeće stanje), u kojem slučaju bi brojna pitanja ostala neriješena;
- 2) donošenje zakona o izmjenama i dopunama postojećih zakona;
- 3) donošenje novog zakona koji bi na sveobuhvatan način uredio oblast faktoringa.

Zadržavanje postojećeg stanja je odbačeno iz razloga brojnih nejasnoća koje sadašnji regulatorni okvir sadrži, a koje su jasno detektirane u praksi. Dodatni razlog jeste činjenica da zadržavanje postojećeg stanja ne omogućava dalji razvoj faktoringa, kao ni postojanje svih vrsta faktoringa koje poznaje savremeno poslovanje, a koji su bitni naročito za izvoznika i mala i srednja preduzeća.

S obzirom da su problemi detektirani u praksi, dodatna edukacija učesnika u procesu ne bi riješila problem, jer njegov uzrok nije u neobaviještenosti ili nedostatku znanja, već u nejasnoćama u propisima ili pravnim prazninama.

Razlog zašto se nismo opredijelili za izmjene i dopune postojećih zakona jeste činjenica da bi usklađivanje takvih zakona bilo kompleksno i dugotrajno, a oblast faktoringa bi i dalje ostala nejasno regulisana što bi za posljedicu moglo imati različita tumačenja i neujednačenu praksu. Istovremeno, izmjenama i dopunama postojeće

regulative ne bi bilo riješeno pitanje kredibilitnosti društava koji se bave poslovima faktoringa, kao ni njihovog nadzora.

Zašto je donošenje zakona najbolje za rješavanje problema

Donošenjem Zakona o faktoringu moguće je inkorporirati u postojeću praksu i na cjelovit način rješavati probleme koji su uočeni u svakodnevnom korištenju faktoringa u praksi.

Društvima za faktoring se nameće veća kontrola i omogućava jasno korištenje faktoringa od strane privrednika, zatim omogućava se jasno definiranje prava i obaveze faktora i klijenta na način koji će doprinijeti povećanju pravne sigurnosti, uz istovremeno stvaranje uslova za dalji razvoj i očuvanje atraktivnosti ovog finansijskog instrumenta.

Donošenjem novog Zakona o faktoringu bi se od samog početka definirao cjelokupan postupak i propisao jedinstven pristup faktoringu na koji način bi se izbjegle greške i nejasnoće u tumačenju ugovora i transakcija vezano za poslove faktoringa kako od strane institucija tako i od učesnika faktoringa.

Utjecaj predloženih zakonskih rješenja

Po svojoj prirodi, odredbe Zakona o faktoringu imaju pozitivan efekt na postojeće i buduće faktore, zatim na sva domaća i strana privredna društva kao i na institucije Federacije BiH.

Predložena rješenja će imati pozitivan efekt na:

1. postojeće i buduće faktore;
2. privredna društva, naročito mala i srednja preduzeća (MSP);
3. institucije Federacije Bosne i Hercegovine.

1) postojeće i buduće faktore – Donošenje novog zakona, kojim se na jedinstven način reguliše oblast faktoringa, pozitivno utječe na postojeće i nove faktore jer se njime otklanjaju problemi koji su se pojavili u praksi, regulišu se pravne praznine i izbjegavaju razna nepotrebna tumačenja poput mogućnosti/nemogućnosti obavljanja dvofaktorskog inostranog faktoringa, poreznog tretmana usluga faktoringa s aspekta PDV-a i slično.

Istovremeno, kod izrade Nacrta ovog zakona postojeće firme koje se bave poslovima faktoringa, čiji broj je veoma mali, su imale i priliku dati svoje komentare na nacrt te su uz primjedbe iznijeli i pozitivne komentare na aktivnosti vezane za izradu Zakona.

2) privredna društva, naročito mala i srednja preduzeća - Faktoring osigurava korisnicima, prije svega pravnim licima koja se suočavaju s problemom likvidnosti, mogućnost prijevremene naplate tražbina. Premda se očekuje da će Zakon o finansijskom poslovanju u kojem su definirani rokovi izvršenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama poboljšati opću nelikvidnost privrede, faktoring omogućava firmama da osiguraju likvidnost u rokovima kraćim nego što je propisano ovim zakonom, što je za većinu MSP od ključne važnosti.

Uz ovo dodajmo i to da postoji veliki postotak MSP koja ne mogu dobiti bankarske kredite za likvidnost, ali se zbog same prirode posla mogu kvalificirati za faktoring.

Nepostojanjem pravne regulative neće biti ni mogućnosti razvoja faktoringa pa se samim time domaća preduzeća stavljaju u neravnopravan položaj u odnosu na njihove inostrane konkurente.

Napomenimo i to da je jedan od uzroka malog korištenja faktoringa i nepovjerenje MSP prema faktoringu koji u Federaciji BiH nije jasno definiran, niti su jasna prava i obaveze prilikom njegovog korištenja.

3) Institucije Federacije Bosne i Hercegovine - donošenje zakona utjecat će na povećanje pravne sigurnosti u poslovanju ugovornih strana, odnosno na razvoj segmenta nebankarskih finansijskih usluga koje su od značaja za razvoj naše privrede. Na ovaj način bit će omogućeno posredno povećanje investicija, kako domaćih tako i stranih, u firme u Federaciji BiH, kao i direktno povećanje investicija u sektor faktoringa. Dugoročno posmatrano jačanje privrede kroz jačanje finansijskog sektora koji ga podržava utjecat će na povećanje zaposlenosti i javnih prihoda.

Troškovi koje će primjena zakona izazvati kod pravnih lica, posebno malih i srednjih preduzeća

Donošenje novog zakona neće nametnuti nove troškove privredi, već će stvoriti mogućnost da se oni smanje, s obzirom na očekivanu pojavu novih učesnika na tržištu kapitala i samim tim povećanu konkurenciju, ali i na očekivani pozitivni efekt od povećanja likvidnosti privrednih subjekata. Zakonskim definiranjem faktoringa će se stvoriti mogućnosti za osnivanje novih subjekata koji će se baviti poslovima faktoringa što će povećati konkurenciju u finansijskom sektoru koja bi trebala dovesti do snižavanja cijena kapitala.

Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Pored toga što će donošenjem ovog zakona biti moguće smanjenje troškova, to se u faktoring poslovima oslobađaju sredstva „zaleđena“ uslijed nelikvidnosti, a koja postaju likvidna i omogućavaju prodavcima tražbina izmirenje svojih obaveza i povećavaju njegovu konkurentnost.

Da li Zakon djeluje stimulatивно na pojavu novih subjekata na tržištu kapitala i kakav je utjecaj na tržišnu konkurenciju

Očekuje se da će se uz postojeći skromni broj subjekata koji se bave faktoringom u Federaciji BiH osnovati određeni broj novih subjekata te se može reći da Zakon stimulira pojavu novih subjekata na tržištu i pospješuje konkurenciju u sektoru faktoringa.

Jesu li zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove

U toku izrade Nacrta zakona provedene su brojne konsultacije kao i javna rasprava s licima koja su zainteresovana za ovu problematiku.

U tu svrhu radni tekst zakona je krajem trećeg mjeseca 2013. godine dostavljen na konsultacije Agenciji za bankarstvo Federacije BiH kao i Udruženju banaka te Alfa faktoring d.o.o. Sarajevo, Prvi faktor d.o.o. Sarajevo i IGA BiH-izvorno kreditnoj agenciji Sarajevo, koji su dostavili značajne sugestije koje su u najvećoj mjeri prihvaćene i postale su sastavni dio teksta Zakona:

(1) IGA BiH-izvozno kreditna agencija Sarajevo je predložila da se definiraju pojmovi: „prodavac tražbine“, „faktoring limit“ i „prijenos tražbine“ što je i urađeno u čl. 2. i 18.

Prihvaćene su i sugestije da se u članu 4. izraz „roba“ izmijeni u „roba i usluge“, a u članu 5. da se kao vjerodostojna isprava u izvršnom postupku koja je dovoljna za utvrđivanje osnovanosti tražbine od dužnika uvrsti i narudžbenica, carinski dokumenti, izjave o PDV-u.

Primjedba na član 10. stav (2) koja se odnosila na formulaciju koja je glasila „nema smisla iz razloga jer je nemoguće izvršiti isplatu poslije naplate tražbine“ je prihvaćena, odnosno odredba je proširena i stav 2. člana 10. sada glasi: „Faktoring bez kreditiranja podrazumijeva isplatu sredstava od strane faktora prodavcu tražbine tek nakon naplate tražbine faktora od kupca i nema funkciju finansiranja od strane faktora, nego samo osiguranje naplate, upravljanje tražbinama i naplatu tražbina“.

Primjedba koja je se odnosila na postojanje kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog faktoringa je prihvaćena te je zbog moguće zbrke i nejasnoće ovaj član izbrisan.

Smatramo neosnovanom primjedbu po pitanju visine osnovnog kapitala koja je propisana u članu 27. iz razloga što se visina tog kapitala u zemljama u okruženju kreće u ovim iznosima te bi insistiranje na većim iznosima osnovnog kapitala bilo veoma destimulativno za osnivanje društava za faktoring.

(3) Primjedbe Prvi faktor d.o.o. Sarajevo

Primjedba na član 2. stav (6) u kome je faktoring limit definiran kao element faktoringa koji predstavlja pokriveni iznos tražbine bjanko mjenicom s mjeničnom izjavom (ili nekim drugim instrumentom) kojim faktor osigurava naplatu tražbine je obrazložena na način da društvo za faktoring i prodavac tražbine nisu u poziciji da kupcima-dužnicima postavljaju dodatne uslove osiguranja u momentu prodaje tražbine, odnosno da je taj vid osiguranja tražbine neizvodiv. Ova primjedba je prihvaćena i odredba je preformulirana i glasi: „faktoring limit predstavlja iznos faktoring tražbine koja se prenosi na faktora u skladu s propisima o obligacionim odnosima i pokriven je prihvatljivim instrumentom osiguranja plaćanja od strane kupca“.

Sljedeća primjedba odnosila se na član 5. stav (3) koji propisuje da se posao faktoringa provodi na osnovu dokumentacije kao što je ugovor o faktoringu između subjekata faktoringa kojim se vrši prijenos i otkup tražbine na faktora tj. povjerioca i smatraju da ovakva formulacija može predstavljati veliki problem za rad učesnika u faktoringu. Ovu primjedbu smatramo neosnovanom iz razloga što se faktoring posao kao finansijska usluga treba odvijati u duhu propisanih pravila kako bi se u ovom poslu znala prava i obaveze učesnika, što bi trebalo da doprinese afirmiranju poslova faktoringa.

Prvi faktor d.o.o. Sarajevo je istaknuo i primjedbu na član 5. stav (3) tačka c) u kome se propisuje da polica osiguranja i reosiguranja kao dokumenti na osnovu kojih se provodi posao faktoringa u domaćem faktoringu skoro da i ne postoji i da ova odredba treba da se briše. Smatramo da ova odredba treba postojati, ali da je treba proširiti s riječima „ukoliko su ugovorene“.

Primjedba na odredbu člana 9. stav (2) koja se odnosi na definiranje faktoringa s avansom je prihvaćena i sada glasi: „Faktoring s avansom podrazumijeva avansnu uplatu od strane faktora prodavcu u ugovorenom postotku

od prodane tražbine, umanjene za faktoring naknadu neposredno nakon potpisivanja ugovora o faktoringu. Faktor isplaćuje prodavcu tražbine preostali iznos nakon naplate tražbine od kupca umanjen za kamatu na isplaćeni avans“.

Primjedba vezana za član 10. kojim je definiran tip faktoringa s kreditiranjem koji podrazumijeva isplatu avansa od strane faktora je prihvaćena tako da je ova odredba preformulirana te su time otklonjene dileme.

Primjedba koja je vezana za nejasnoću odredbe u definiranju evidencije i upravljanja prenesenim tražbinama se prihvata te je navedeno preformulirano i precizirano.

Primjedba vezana za član 14. je također prihvaćena tako da se obrnuti faktoring definira kao preuzimanje ispunjenja duga kupca u kojem faktor izmiruje njegov dug prema njegovim dobavljačima.

Primjedba na član 16. Zakona se ne prihvata jer smatramo da se zakonom moraju propisati minimalni uslovi koje treba sadržavati ugovor, a primjedba je posebno neprihvatljiva zato što se odnosi na sadržaj elemenata koji su vezani za osnov, iznos i način plaćanja.

Primjedba na član 19. koja je vezana za obavezu dostavljanja ugovora o prodaji robe između kupca i prodavca prilikom podnošenja zahtjeva za faktoring se prihvata te je navedena odredba u tom dijelu korigirana. Prihvaćena je i ugrađena sugestija vezana za obavezu prodavca da obavijesti kupca o izvršenom prijenosu (prodaji) tražbine faktoru.

Primjedba na član 21. stav (6) je vezana za naplatu tražbine i ne prihvata se iz razloga što smatramo da je rok od tri dana od naplate tražbine od kupca najrazumniji i dovoljan rok faktoru za prijenos razlike tražbine prodavcu. Razlog je jednostavan jer svaki faktor za svoju uslugu naplaćuje ugovorenu kamatu čija visina zavisi od procjene rizika kupca. Faktor je obavezan da u poslovima faktoringa vrši procjenu rizika kupca te da u slučaju sklapanja faktoring usluge snosi i određen rizik naplate tražbine.

Prihvaćena je primjedba iz člana 22. vezano za pripadanje zatezne kamate te je odredba usklađena sa Zakonom o obligacionim odnosima.

Primjedba vezana za nadzor je prihvaćena na način da je posebno propisan nadzor nad poslovanjem subjekata faktoringa.

Primjedba koja se odnosila na član 26. u smislu da se u srodne poslove doda i naplata tražbine nije prihvaćena jer naplata tražbine predstavlja poslove osnovne djelatnosti.

Primjedba na član 65. stav (2) vezana je njegovu formulaciju te je u svrhu otklanjanja određenih nejasnoća ovaj stav preformuliran i kao takav bi trebao otkloniti sve nejasnoće i dileme u vezi sa zaštitom od rizika i on sada glasi:

„Društvo koje je preuzelo pravo i obavezu evidencije, naplate i upravljanja tražbinom naročito je dužno u cilju zaštite rizika naplate tražbine da:

a) ugovorom precizira da prodavac tražbine ima obavezu slanja pismenog obavještenja kupcu o postojanju duga prema prodavcu, kao i obavezu kupca da prenesenu tražbinu po osnovu ugovora o prijenosu tražbine plati faktoru, izuzev ako se radi o skrivenom faktoringu iz člana 11. stav (2) ovog zakona,

b) prema potrebi procjenjuje kupca tražbine radi osiguranja naplate preuzimanjem bjanko mjenica s mjeničnom izjavom dužnika o prihvatanju obaveze plaćanja duga u roku dospijeća i do visine prenesenog iznosa ili do odobrenog faktoring limita,

c) prema potrebi procjenjuje kupca tražbine kao i potrebu osiguranja prenesene tražbine kod osiguravajućeg društva“.

Primjedba koja je vezana za kaznene odredbe se ne prihvata iz razloga što je društvo za faktoring u obavljanju poslova faktoringa u svom poslovanju izloženo ili bi moglo biti izloženo svim vrstama rizika te je stoga u obavezi da ima razrađene politike i procedure za upravljanje rizikom koje obuhvataju identificiranje, mjerenje ili procjenu te praćenje rizika, uključujući izvještavanje o rizicima kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo u toku svog poslovanja te je obavezno da provodi redovne mjere upravljanja rizikom i u vezi s tim da postupa u skladu s pravilima poslovno-finansijske struke.

(4) Primjedbe Agencije za bankarstvo Federacije BiH

Prva primjedba koja je vezana za član 13. se odnosi na postojanje kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog faktoringa je prihvaćena te je zbog moguće zbrke i nejasnoće ovaj član izbrisan. Ista primjedba je upućena i od strane IGA BiH.

Primjedba data od strane ove institucije odnosila se na tehničku popravku člana 1. (da se nabrojavanja podudaraju s redoslijedom poglavlja zakona) i člana 21. (iza riječi „naplate“ dodati riječi „cjelokupne tražbine“), što je i prihvaćeno.

Primjedba vezana za predmet faktoringa definiran u članu 2. ne prihvata se iz razloga što se odredbe ovog zakona odnose na kratkoročnu tražbinu nastalu po osnovu isporuke roba i usluga, a ne po osnovu otpisa dugoročnih bankarskih kredita.

Primjedba vezana za član 25. se prihvata na način da je ovaj član proširen i dorađen uslovima koje treba ispunjavati privredno društvo za obavljanje poslova faktoringa.

Primjedba vezana za član 25. da faktoring mogu obavljati i banke ne stoji. Istina je da u Zakonu o bankama nije precizno navedena odredba da se banka može baviti i poslovima faktoringa kojim se vrši prodaja tražbina koja su prema MRS 39. tačka 45. vrsta finansijske imovine i veže se za djelatnost finansijskih institucija. Osim toga u članu 39. Zakona o bankama u tački 11. stoji da banka može obavljati i druge poslove pod koje se mogu podvesti i poslovi faktoringa kao srodni finansijski poslovi.

Primjedba na član 25. je uvažena na način da je precizirano ko sve može obavljati poslove faktoringa, a to su d.d. i d.o.o., banke kao i strana pravna lica i strane banke u inostranom faktoringu.

Primjedba na član 27. koja se odnosi na visinu osnovnog kapitala je opravdana iz razloga što se u ovom slučaju radi o finansijskim poslovima koji u sebi nose veliki rizik te je iz tih razloga i prihvaćena pa je iznos osnovnog kapitala povećan na 750.000, 00 KM.

Primjedba koja je vezana za brisanje društva za obavljanje faktoring poslova je uvažena i detaljnije obrađena u članu 41. kojim je propisano ukidanje i prestanak važenja odobrenja za obavljanje poslova faktoringa i u članu 42. statusne promjene faktoring društva.

U završnim odredbama je propisano da pravna lica koja na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju poslove faktoringa i upisana su u sudski registar nastavljaju poslovati kao društva za faktoring prema odredbama ovog zakona s napomenom da su dužna u roku dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoje poslove faktoringa s odredbama ovog zakona.

Primjedba vezana za brisanje društva je obuhvatena te proširena i precizirana odredbama u čl. 41. i 42.

Primjedbe na čl. 15., 16. i 17. vezane za sadržaj ugovora kao i procedure oko obavljanja poslova faktoringa, kao i na raspored ovih odredbi su prihvaćene.

Primjedba na član 18. nije uvažena iz razloga što se zakon ne odnosi na prijenos tražbina po osnovu dugoročnih kredita.

Primjedba na čl. 7. i 58. je prihvaćena na način da je u članu 7. stav (1) definiran inostrani faktoring, a u članu 58. vrste inostranog faktoringa.

Primjedba vezana za poslove nadzora je prihvaćena i nadzor je detaljno razrađen i vršit će ga Agencija za bankarstvo.

(5) Primjedbe Udruženja banaka Federacije BiH

Primjedba na član 2. stav (1) zakona je prihvaćena te je umjesto termina „preuzme tražbinu prema dužniku“ faktoring definiran kao “preuzimanje tražbine od prodavca“.

Primjedba na član 2. stav (3) vezana za eliminiranje „dospjelih tražbina“ iz predmeta faktoringa odnosno da se predmet faktoringa definira kao posao koji se odnosi samo na „buduće nedospjele tražbine“ je također prihvaćena.

Primjedba na član 2. stav (8) vezana za preciziranu definiciju osnovice za faktoring naknadu je također prihvaćena tako da sada glasi: „naknada predstavlja iznos kojeg faktor obračunava na osnovicu od nominalnog iznosa otkupljene tražbine“. Isto tako prihvaćena je i sugestija da se doda i nova odredba koja se odnosi na mogućnost ugovaranja i drugih vrsta naknada te je u članu 2. stav (9) definirana administrativna naknada na način “Administrativna naknada je naknada za operativne aktivnosti vezane uz pružanje usluge faktoringa (vođenje evidencije, dogovaranje i praćenje otplate predmeta faktoringa, prikupljanje podataka, izrade analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti dužnika predmeta faktoringa itd.)”. Dalje je u članu 5. stav (2) određena visina administrativne naknade na način da ne može biti veća od 50 KM po svakom računu.

Primjedba vezana za preciziranje subjekata faktoringa je prihvaćena i definicije subjekata faktoringa su proširene i precizirane u članu 2. st. (10), (11) i (12).

Prihvata se primjedba iz člana 5. stav (3) da se u tački c) iza riječi polica osiguranja i reosiguranja dodaju riječi „ukoliko su ugovorene“. Primjedba iz tačke a) da se na kraju rečenice “ugovora o faktoringu između subjekata faktoringa kojim se vrši prijenos i otkup tražbine na faktora”, dodaju riječi “uz obavještenje dužnika da je tražbina prodana faktoru“ se ne prihvata iz razloga što je obaveza prodavca tražbine o obavještanju dužnika da je tražbina prodana faktoru propisana u članu 19. ovog zakona.

Primjedba na član 10. je uvažena tako da član 10. stav (2) sada glasi: “Faktoring bez kreditiranja podrazumijeva isplatu sredstava od strane faktora prodavcu tražbina tek nakon naplate tražbina faktora od dužnika-kupca i nema funkciju finansiranja od strane faktora, nego samo osiguranje naplate, upravljanje tražbinama i naplatu tražbina”.

Primjedba na član 39. stav (8) je preformulirana i ona sada glasi: “ovjerena izjava o porijeklu finansijskih sredstava iz tačke 7) ovog stava”.

Primjedba da odredba člana 18. stav (2) nije u saglasnosti s odredbom člana 18. stav (5) je prihvaćena i sada glasi:

“Prodavac tražbine može ugovorom svoje tražbine prenijeti na faktora, izuzev ako je taj prijenos zabranjen Zakonom ili koje je vezano za osobnost povjerioca, ili koje se, po svojoj prirodi, protivi prenošenju na drugoga.

Za prijenos tražbina s prodavca na faktora nije potreban pristanak dužnika, ali je prodavac tražbine dužan obavijestiti kupca-dužnika o izvršenom prijenosu tražbine na faktora, ukoliko je to ugovorom predviđeno ili ukoliko se ne radi o skrivenom, odnosno tihom faktoringu“.

Primjedba na član 2. da se dospjela tražbina eliminira iz definicije, a time i predmeta faktoringa je prihvaćena jer je dospjela tražbina predmetom Zakona o multilateralnoj kompenzaciji.

Primjedba na član 62. je otklonjena s otklanjanjem primjedbe na član 18.

Primjedba na član 63. je prihvaćena i otklonjena na način da je na postojeću odredbu dodate riječi: “smatra se datumom prijenosa tražbine na izvoznog faktora“.

Primjedba vezana za eliminiranje dospjelih tražbina je prihvaćena i dospjele tražbine su eliminirane te neće biti predmetom ovog zakona.

Primjedba na član 21. stav (7) je prihvaćena i odredba o korespondenciji je precizirana na način da korespondencija u faktoringu podrazumijeva štampanu dokumentaciju kao i skeniranu elektronsku dokumentaciju i elektronske poruke (e-mail).

Primjedba na član 22. stav (1) je prihvaćena i sada taj stav glasi:

„U slučaju kašnjenja isplate od strane kupca zatezna kamata pripada faktoru kod faktoringa bez regresa, a kod faktoringa sa regresom, zatezna kamata pripada prodavcu, osim ako ugovorom o faktoringu nije drugačije predviđeno.“

Prihvata se primjedba na član 24. stav (1) koji glasi: “U slučaju kada je prodaja tražbina zabranjena ugovorom između prodavca i dužnika ili dužnikovim općim uslovima poslovanja, ova zabrana nema pravnog učinka na prijenos tražbine učinjen u skladu s ugovorom o faktoringu i ovim zakonom” i u suprotnosti je s članom 436. stav (2) Zakona o obligacionim odnosima koji je propisao da ugovor o ustupanju nema učinka prema dužniku, ako su on i povjerilac ugovorili da ovaj neće moći prenijeti tražbinu na drugoga ili da ga neće moći prenijeti bez dužnikovog pristanka. Daje se nova formulacija i ona glasi:

“U slučaju kada je prodaja tražbina zabranjena ugovorom između prodavca i kupca ili općim uslovima poslovanja kupca, ta zabrana nema pravni učinak na prodaju tražbine faktoru, koja je izvršena na osnovu ugovora o faktoringu i u skladu s ovim zakonom, osim ako drugačije nije uređeno međunarodnim ugovorom”.

Primjedbe na čl. 60.-64., se prihvataju i uz riječ faktor dodaje se riječ “Izvozni”.

Kada su u pitanju primjedbe na dio zakona o forfetingu konstatiramo da se u ovoj verziji zakona ne razmatra oblast forfetinga iz razloga što bi, zbog sličnosti, a istovremene različitosti, moglo doći do određenih zabuna i komplikacija kako kod regulisanja tako i kod primjene u praksi.

(6) Primjedbe sa sjednice Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH održane 26.3.2014.

Primjedbe na Nacrt zakona o faktoringu koje je imala zastupnica Alma Zidžić su sljedeće:

a) Primjedba na član 2. od strane ove zastupnice odnosila se na definiranje

factoring limita te je postojeća definicija precizirana, odnosno factoring limit definiran je kao element factoringa koji predstavlja iznos factoring tražbine koja se prenosi na faktora u skladu s obligacionim odnosima i pokriven je društvu za factoring prihvatljivim instrumentom osiguranja plaćanja od strane kupca-dužnika.

Primjedba na član 8. stav (2) odnosi se na veoma kratak rok od 8 dana za plaćanje po regresu i predlaže da taj rok bude 30 dana od dana dospijeća. Primjedba se ne prihvata iz razloga što bi to bio veoma dug rok i smatramo da je rok od osam dana razuman rok za povrat sredstava od strane prodavca faktoru.

Primjedba na član 14. stav (5) vezano za obrnuti factoring u kome se kaže da u obrnutom factoringu faktor ima pravo naplate od dužnika u roku koji je definiran ugovorom o prodaji robe ili pružanja usluga u zemlji i inostranstvu se definira na sljedeći način: „U obrnutom factoringu faktor ima pravo naplate od dužnika u roku koji je definiran ugovorom o obrnutom factoringu“.

Primjedba na član 26. stav (3) vezana za djelatnost društva je prihvaćena i postojećoj definiciji se dodaje „i prodaja pokretne i nepokretne imovine uzetih kao kolaterale po osnovu poslova factoringa“ tako da sada glasi:

„Srodnim poslovima smatraju se naročito procjena boniteta i kreditne sposobnosti pravnih lica i fizičkih lica koji obavljaju samostalne djelatnosti, osiguranje tražbina, diskont računa, eskont mjenica, ustupanje mjenične tražbine, izdavanja garancija i drugih jamstava kao i prodaja pokretne i nepokretne imovine uzetih kao kolateral po osnovu poslova factoringa i slično.

Primjedba koja se odnosi na to „da ukoliko faktor ima u svome portfoliju druge otkupljene tražbine od prodavca za koje procjenjuje da su rizične može zadržati isplatu razlike do punog iznosa“ se ne prihvata jer smatramo da se pitanje odnosa između prodavca i faktora reguliše ugovorom te tako treba i tretirati.

b) Primjedbe na Nacrt zakona o factoringu je imala i zastupnica Ljilja Zovko.

Primjedbe se odnose na period za koji se ugovara posao factoringa kao i da li će se na ovaj način izbjegavati porez na dobit. Primjedba se ne prihvata i one zahtijevaju samo određena pojašnjenja. Naime, posao factoringa je finansijska usluga koju faktor čini prodavcu na način da on njemu plati tu tražbinu umanjenu za kamatu i naknadu u roku predviđenom ugovorom o factoringu. Dužnik je, shodno novim odredbama Zakona o finansijskom poslovanju, obavezan izmirivati obaveze u rokovima koje propisuje Zakon o finansijskom poslovanju.

Kada je u pitanju obaveza plaćanja poreza na dobit smatramo da nema nikakve mogućnosti izbjegavanja obaveza plaćanja poreza na dobit po osnovu Zakona o porezu na dobit iz razloga što se kod učesnika factoringa moraju obaviti knjiženja svih transakcija, odnosno mora se izvršiti evidencija u poslovnim knjigama.

(7) Primjedbe Advokatskog ureda Gagula od strane advokata Gagula Almira.

Primjedba kojom se predlaže da se sadašnja definicija zabranjenih ugovora iz člana 17. stav (2) riješi na način kako je to riješeno članom 439. Zakona o obligacionim odnosima se prihvata i član 17. stav (2) sada glasi:

„Ako je prodavac ustupio istu tražbinu raznim faktorima, tražbina pripada faktoru o kojoj je prodavac prvo obavijestio kupca, odnosno koji se prvi javio kupcu“.

Primjedba na član 18. stav (2) se prihvata i formulira se kao odredba 436. stav (2) Zakona o obligacionim odnosima te su navedene odredbe precizirane i sada glase:

(2) Prodavac može ugovorom svoje tražbine prenijeti na faktora, izuzev ako je taj prijenos zabranjen zakonom ili koje je vezano za osobnost povjerioca, ili koje se, po svojoj prirodi, protivi prenošenju na drugoga.

(5) Za prijenos tražbine s prodavca na faktora nije potreban pristanak kupca, ali je prodavac dužan obavijestiti kupca o izvršenom prijenosu tražbine na faktora ukoliko je to ugovorom predviđeno ili ukoliko se ne radi o skrivenom faktoringu“.

Primjedba na član 23. stav (1) se prihvata i vrši se preformulacija u skladu s članom 442. stav (1) Zakona o obligacionim odnosima i sada glasi: „Kada je prodavac ustupio tražbine ugovorom s naknadom tada prodavac odgovara za postojanje tražbine u trenutku kada je izvršeno ustupanje tražbine“.

Primjedba na član 23. stav (2) se također prihvata tako da član 23. stav (2) sada glasi:

“Prodavac uvijek garantira faktoru da su prenesene tražbine oslobođene zaloga, prigovora, tereta i ostalih prava trećih lica, odnosno da su po svim osnovama nesporne, osim ako drugačije nije ugovoreno”.

I na kraju, predlagač je u odnosu na raniji tekst izvršio kvalitativnu dopunu odredbi vezanih za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društava, kao i nadzor nad poslovanjem društava, te izvršio novu prekompoziciju i redoslijed pojedinih odredbi u zakonu.

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. zakona naznačeno je da zakon definira: faktoring, vrste i tipove faktoringa, ugovore o faktoringu, uslove za osnivanje, poslovanje i prestanak rada društava za faktoring, upravljanje rizicima, finansijsko izvještavanje i reviziju, te nadzor društava za faktoring.

Članom 2. definirani su pojedini pojmovi u smislu odredbi ovog zakona.

Članom 3. objašnjena je primjena propisa u smislu da se na poslove faktoringa primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi, osim ako zakonom nije drugačije uređeno.

Članom 4. objašnjen je cilj faktoringa i subjekti u faktoringu.

Članom 5. označeni su elementi faktoringa i propisana je dokumentacija u faktoringu.

Članom 6. propisano je koje vrste faktoringa imaju s obzirom na njegova obilježja.

Čl. 7. do 13. propisane su vrste faktoringa: a) faktoring u zavisnosti od pravnog i ekonomskog okruženja u kojem se realizira: domaći faktoring i inostrani faktoring, b) faktoring prema načinu regulisanja prava faktora na obeštećenje: faktoring sa pravom regresa i faktoring bez prava regresa, c) faktoring prema načinu obračuna isplate faktoring poslova: faktoring sa diskontom i faktoring sa avansom, d) faktoring prema redoslijedu isplate avansa za otkupljenu tražbinu: faktoring sa

kreditiranjem i faktoring bez kreditiranja, e) faktoring prema transparentnosti odnosa faktora prema kupcu: otvoreni faktoring i skriveni faktoring, f) faktoring prema načinu regulisanja rizika naplate tražbine: faktoring bez udjela i faktoring sa udjelom, g) faktoring prema kontinuitetu saradnje s prodavcem tražbine: jednokratni faktoring i višekratni faktoring.

Članom 14. ovog zakona definiran je pojam i predmet obrnutog faktoringa.

Članom 15. date su definicije ugovora o faktoringu; buduće tražbine kao predmet faktoringa, kao i što ne može biti predmet faktoringa.

Članom 16. propisan je sadržaj ugovora o faktoringu, odnosno obavezni elementi ugovora o faktoringu.

Članom 17. propisano je kada ugovor o faktoringu prestaje da važi, te kada su ugovori o faktoringu ništavni.

U članu 18. propisane su obaveze subjekata faktoringa u procesu prijenosa tražbine.

Članom 19. propisano je da je prodavac tražbine obavezan da, nakon zaključenog ugovora s faktorom, u roku od pet dana od potpisa ugovora obavijesti kupca-dužnika o potpisanom ugovoru s faktorom i njegovoj dužnosti da svoju obavezu u ugovorenom roku umjesto prodavacu plati faktoru; da ako ugovorom nije određeno ko obavještava dužnika o potpisanom ugovoru, onda će se smatrati da obavještenje o prijenosu tražbine dužnika dostavlja prodavac tražbine; potom da obavještenje o prijenosu tražbine mora biti sačinjeno u pisanoj formi i sadržavati informacije o ugovoru o faktoringu i datumu potpisa ugovora, kao i podatke o faktoru kojem je kupac-dužnik obavezan izvršiti plaćanje prenesene tražbine, broj fakture ili faktura, iznos tražbine, valuta plaćanja kao i instrukcije za plaćanje, te da se obavještenje smatra dostavljenim ako je upućeno klasičnom (štampanom) korespondencijom, na elektronski ili neki drugi prikladan način iz kojeg se može nesumnjivo utvrditi identitet pošiljaoca, kao i dokaz datuma prijema obavještenja.

Članom 20. regulisan je postupak plaćanja avansa.

Članom 21. propisan je postupak isplate tražbine kupca faktoru.

Članom 22. ovog zakona regulisano je ko plaća zateznu kamatu.

Članom 23. propisana je odgovornost prodavca tražbine.

Član 24. propisao je slučajeve kada je zabranjena dalja prodaja tražbine i slučaj kada je dozvoljena dalja prodaja tražbine.

U članu 25. propisano je ko može obavljati poslove faktoringa, odnosno da su to: pravna lica sa sjedištem u Federaciji koja imaju odobrenje za obavljanje poslova faktoringa od Agencije za bankarstvo FBiH; banke, čije je poslovanje uređeno po propisima koji regulišu poslovanje banaka u Federaciji; strane banke i strana pravna lica u inostranom dvofaktorskom sistemu koji imaju važeće odobrenje nadležnog

organa matične zemlje za obavljanje poslova faktoringa. Dalje je ovim članom propisano kako se može koristiti izraz „faktoring“ i njegove izvedenice te da se društva za faktoring mogu udruživati u udruženja društava za faktoring u skladu sa posebnim zakonom.

Članom 26. propisana je djelatnost društava za faktoring.

Članom 27. ovog zakona propisana je visina osnovnog kapitala u novcu prilikom osnivanja privrednog društva za obavljanje poslova faktoringa u Federaciji, te da je društvo u obavezi osigurati da novčani dio kapitala bude na dan sastavljanja i prezentiranja bilansa u visini koja nije manja od iznosa osnivačkog (upisanog) kapitala iz stava (1) ovog člana. Stavom (3) ovog člana propisuje se da u slučaju da se kapital društva za faktoring smanji ispod nivoa minimalnog iznosa kapitala iz stava (2) ovog člana, Agencija može društvu za faktoring naložiti neku od nadzornih mjera propisanih odredbama ovog zakona, a stavom (4) ovog člana propisuje se da će Agencija podzakonskim aktom propisati kriterije i/ili pravila te dodatne zahtjeve za kapital društva za faktoring.

U članu 28. propisano je da dionice društva moraju glasiti na ime, ako je društvo za faktoring osnovano kao dioničko društvo, da je udio člana društva za faktoring srazmjeran njegovom ulogu u osnovnom kapitalu, da dionice ili ulozi društva za faktoring moraju biti u cijelosti uplaćeni u novcu prije upisa osnivanja ili upisa povećanja kapitala društva za faktoring u sudski registar, povlaštene dionice društva za faktoring osnovanog kao dioničko društvo mogu biti najviše do 25% ukupnih dionica iz stava (1) ovog člana, te da dionice moraju biti izdate u nematerijalizovanom obliku.

Članom 29. propisano je šta su indirektna ulaganja i ko je imalac indirektnih dionica.

Članom 30. određeno je što treba sadržavati Zahtjev za izdavanje saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela, odnosno što je namjeravani stjecalac kvalificiranog udjela dužan priložiti uz zahtjev.

U članu 31. propisan je način i uslovi za otuđivanje kvalificiranog udjela kapitala u društvu za faktoring.

Članom 32. uređen je postupak traženja saglasnosti na način da je faktoring društvo, prije stjecanja udjela u drugom pravnom licu, dužno podnijeti Agenciji zahtjev za izdavanje saglasnosti u pisanom obliku i dobiti saglasnost Agencije za to stjecanje. Uređeno je da će Agencija pravilnikom propisati listu dokumentacije koja se treba priložiti uz zahtjev.

Članom 33. propisan je postupak odlučivanja o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela.

Članom 34. propisani su kriteriji za odlučivanje o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela.

U članu 35. ovog zakona propisani su razlozi za odbijanje Zahtjeva o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela.

Članom 36. dato je pravo Agenciji da u toku postupka obrade Zahtjeva, zatraži i provjeri dokumentaciju, koju ocijeni potrebnom za odlučivanje o izdavanju saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela.

Članom 37. propisane su pravne posljedice stjecanja kvalificiranog udjela bez saglasnosti Agencije i pravo Agencije da ukine ili poništi rješenje o saglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela.

Članom 38. određeni su uslovi učestvovanja nekog lica u drugom pravnom licu, te kontrola tog pravnog lica.

Članom 39. uređen je postupak izdavanja odobrenja za obavljanje poslova faktoringa u društvu za faktoring koje izdaje Agencija. Propisana je potrebna dokumentacija koja se prilaže uz Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova faktoringa te kako bi na osnovu njega Agencija donijela odluku i izdala odobrenje za obavljanje poslova faktoringa. Nadalje, propisuju se rokovi u kojima se trebaju izvršiti navedene aktivnosti, te obaveza osnivača društva ili lica koje on ovlasti da eventualne promjene u društvu odmah ili najkasnije u roku od 10 dana dostavi Agenciji. Dalje je propisano da Agencija može pravilnikom propisati bliže uslove i način izdavanja odobrenja za rad društava za faktoring.

Članom 40. propisani su razlozi kada će Agencija odbiti zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova faktoringa.

Članom 41. propisani su slučajevi kada dolazi do ukidanja, a kada dolazi do prestanka važenja odobrenja za obavljanje poslova faktoringa. Nadalje, propisuju se uslovi o prestanku poslovanja društva za faktoring, obaveza Agencije da donese rješenje o ukidanju odobrenja, kada dolazi do postupka likvidacije ili stečaja društva za faktoring.

Član 42. propisao je obaveze društva za faktoring ako nastupe statusne promjene u društvu.

Članom 43. uređena je Evidencija društava za faktoring i elementi koje treba sadržavati.

Članom 44. propisani su organi upravljanja kod dioničkog društva za faktoring, kao i da se na organe upravljanja kod društva za faktoring primjenjuju, na odgovarajući način, odredbe propisa kojima je regulisano poslovanje privrednih društava, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članom 45. propisano je ko čini skupštinu društva za faktoring.

U članu 46. uređen je broj članova u nadzornom odboru.

Članom 47. uređeni su uslovi za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora društva za faktoring (stručne kvalifikacije i iskustvo), te je potom data mogućnost

Agenciji da naloži društvu sazivanje skupštine društva i predloži opoziv člana nadzornog odbora. Nadalje, propisano je da će Agencija detaljnije propisati uslove koje moraju zadovoljavati članovi nadzornog odbora društva za faktoring.

Članom 48. propisane su i dodatne nadležnosti i ovlaštenja nadzornog odbora društva za faktoring (osim nadležnosti i ovlaštenja koje nadzorni odbor ima prema odredbama zakona koji uređuje osnivanje i poslovanje privrednih društava).

Članom 49. propisane su dužnosti i odgovornosti nadzornog odbora društva za faktoring.

U članu 50. propisana je obaveza postojanja najmanje dva člana uprave društva za faktoring, oblik njihovog radnog odnosa, mogućnost imenovanja prokuriste (jednog ili više njih) za zastupanje društva za faktoring, te da će se uslovi koje treba ispunjavati lice kojem se daje prokura, ovlašteni organ za dodjelu prokure, vrsta i način davanje prokure, obim ovlaštenja iz prokure, uključujući i ograničenja u poduzimanju radnji od strane prokuriste, utvrditi osnivačkim aktom društva za faktoring.

Član 51. propisao je uslove za člana uprave društva za faktoring, a stavom (3) istog člana određeno je da će Agencija detaljnije propisati uslove koje članovi moraju zadovoljavati; izdavanje saglasnosti te dokumentaciju koja se prilaže zahtjevu za izdavanje saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring.

Članom 52. propisana je obaveza dobivanja saglasnosti Agencije za člana uprave društva. Kao preduslov dobivanja navedene saglasnosti utvrđena je obaveza urednog podnošenja zahtjeva od strane kandidata za člana uprave faktoring društva, podnošenje dokumentacije kao dokaza o ispunjavanju uslova za člana uprave utvrđenih ovim zakonom te predstavljanje programa vođenja poslova društva. Dalje je propisan je način ponovnog dobivanja saglasnosti Agencije za člana uprave društva u slučajevima isteka mandata, ponovnog dobivanja mandata i imenovanja za člana uprave u drugom društvu za faktoring.

Članom 53. propisano je u kojim slučajevima Agencija može odbiti izdati saglasnost za člana uprave faktoring društva.

Član 54. propisao je slučajeve pod kojima se ukida rješenje o saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring, kao i slučajeve u kojima će Agencija, izuzetno, umjesto ukidanja rješenja donijeti rješenje kojim će privremeno zabraniti obavljanje funkcije člana uprave društva.

Članom 55. propisane su pravne posljedice ukidanja rješenja o saglasnosti za obavljanje funkcije člana uprave društva za faktoring donesenog od strane Agencije, odnosno propisana je obaveza bez odlaganja donošenja odluke o opozivu imenovanog člana uprave, potom je propisana obaveza društva da se u roku od 90 dana od dana prestanka funkcije člana uprave, pribavi saglasnost od Agencije i imenovanje novog člana. Nadalje, propisano je da u slučaju kada uprava društva za faktoring nije u punom sastavu ili kad članovi uprave društva za faktoring ne mogu obavljati svoju funkciju iz nekih drugih razloga koji nisu navedeni u stavu (2) ovog člana, nadležni organ prema osnivačkom aktu društva za faktoring može, bez

prethodne saglasnosti Agencije, jednokratno imenovati članove nadzornog odbora za zamjenike članova uprave i to najviše na rok od tri mjeseca, ako je to nužno zbog osiguranja poslovanja društva za faktoring i otklanjanja štetnih posljedica za društvo za faktoring i o tome u roku tri dana od dana imenovanja pisanim putem obavijestiti Agenciju.

Članom 56. uređene su obaveze i odgovornosti članova uprave društva za faktoring.

U članu 57. regulisano je obavezno formiranje Odbora za reviziju u društvima za faktoring koja su registrovana kao dionička društva.

Članom 58. ovog zakona uređeni su tipovi inostranog faktoringa i to: izvozni i uvozni faktoring.

Članom 59. definirani su sistemi u inostranom faktoringu tj. jednofaktorski i dvofaktorski sistem.

U članu 60. date su definicije subjekata u inostranom faktoringu.

Članom 61. propisane su obaveze izvoznog faktora u dvofaktorskom sistemu.

Članom 62. propisan je proces prijenosa tražbine u izvoznom faktoringu, odnosno obaveze subjekata.

Članom 63. uređen je ugovor o dvofaktorskom faktoringu u inostranom faktoringu te se propisuje obaveze subjekata faktoringa u postupku obavještanja izvoznog faktora o prijenosu tražbina.

Članom 64. regulisana je oblast isplate avansa, kao i naplate i isplate tražbina u izvoznom faktoringu.

Članom 65. definiran je rizik kojem je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju, te upravljanje rizikom.

Član 66. Ovim članom propisan je ustroj interne revizije u društvu za faktoring.

Člankom 67. regulisana je obaveza primjene odredbi propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma.

Članom 68. propisana je obaveza društva za faktoring o sačinjavanju i prezentiranju finansijskih izvještaja u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji Federacije, kao i u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Također, propisana je obaveza faktora za vođenje uredne i ažurne evidencije, koju je dužan pokazati nadležnim organima u postupku nadzora nad obavljanjem poslova faktoringa kao i da savjesno upravlja otkupljenim tražbinama, s pažnjom dobrog privrednika te da je dužan obavještavati prodavca o realizaciji pojedinih odredbi ugovora o faktoringu i dostavljati mu isprave na knjiženje, a računovodstvenu obradu i knjiženja subjekti provode na osnovu knjigovodstvenih isprava, kao i da su faktor i prodavac dužni da

na osnovu dokumentacije iz člana 5. stav (3) ovog zakona izvrše u svojim knjigovodstvima odgovarajuća knjiženja i istu čuvaju i arhiviraju u skladu sa računovodstvenim propisima Federacije.

Član 69. ovog zakona propisao je obavezu revidiranja finansijskih izvještaja u društvu za faktoring, dostavljanje istih Agenciji, pravo Agencije da odbije revizorski izvještaj u slučajevima iz stava (5) ovog člana, te slučajeve kada društvo za reviziju ne može obavljati reviziju finansijskih izvještaja.

Član 70. propisao je dužnosti društva za faktoring da izvještava Agenciju, koja će propisati način i rokove dostave izvještaja društva za faktoring.

Članom 71. definiran je nadzor nad poslovanjem društava za faktoring, te osnovni cilj nadzora.

Članom 72. propisano je ko vrši nadzor nad obavljanjem faktoring poslova, koje odredbe i pravila se primjenjuju u postupcima nadzora, te pravo Agencije na uvid u sve podatke i dokumente koji se vode u društvima za faktoring.

Član 73. ovog zakona regulisao je šta je predmet nadzora.

Članom 74. regulisano je na koji način se obavlja nadzor, odnosno da može biti posredni i/ili neposredni nadzor.

U članu 75. propisano je koja su lica ovlaštena za obavljanje poslova nadzora.

Član 76. propisao je da je društvo za faktoring dužno Agenciji dostaviti ili na drugi način učiniti dostupnim dokumentaciju, izvještaje ili podatke prilikom postupka nadzora.

Članom 77. data je obaveza Agenciji da prije početka obavljanja neposrednog nadzora, društvu za faktoring dostavi pisano obavještenje o neposrednom nadzoru.

U čl. 78., 79. i 80. ovog zakona propisane su obaveze društva za faktoring prilikom postupka neposrednog nadzora.

Članom 81. propisana je obaveza sastavljanja zapisnika nakon postupka neposrednog nadzora, mogućnost ulaganja prigovora na isti, te postupci ako su/nisu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju društva za faktoring.

Čl. 82. i 83. propisano je kada je dopušten prigovor protiv zapisnika o neposrednom nadzoru i što sve treba isti sadržavati.

Čl. 84. i 85. regulisane su obaveze ovlaštenog lica Agencije u toku postupka posrednog nadzora, te sačinjavanje zapisnika o istom.

Član 86. propisao je mogućnost Agencije da izrekne, na osnovu provedenog postupka neposrednog ili posrednog nadzora, nadzorne mjere.

Članom 87. propisane su vrste nadzornih mjera.

Čl. 88. - 92. detaljnije su propisani postupci izricanja nadzornih mjera, odnosno izricanje preporuke upravi društva za faktoring; izricanje opomene; izricanje nadzorne mjere otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti uz određivanje rokova za iste; izvještavanje ovlaštenog revizora i društva o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti te izdavanje rješenja o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti.

Član 93. propisao je slučajeve kada Agencija izriče posebne mjere nadzora.

Članom 94. ovog zakona propisani su slučajevi kada će Agencija donijeti rješenje kojim će ukinuti ili poništiti rješenje o odobrenju za obavljanje poslova faktoringa društvu za faktoring; potom je propisan rok za dostavljanje istog društvu za faktoring i dr.

Član 95. propisao je ovlaštenje Agencije za provođenje nadzora nad drugim licima koja, osim drugih djelatnosti ili kao jedinu djelatnost, obavljaju poslove faktoringa bez odobrenja Agencije; potom i ovlaštenje Agenciji da izrekne zabranu društvu koje obavlja poslove faktoringa bez odobrenja Agencije i mogućnost da Agencija prethodno kod tog društva izvrši pregled poslovnih knjiga i druge dokumentacije i prikupi dokaze kako bi utvrdila obavlja li to društvo poslove faktoringa.

Članom 96. propisani su podaci, činjenice i okolnosti koje prikuplja i obrađuje Agencija, te kojim drugim organima i/ili institucijama se isti smiju dostaviti.

Članom 97. propisana je obaveza prikupljanja, vođenja, upotrebe i čuvanja povjerljivih podataka do kojih dođe društvo za faktoring u svom poslovanju, a stavom (4) ovog člana propisano je kada ova obaveza ne vrijedi.

Čl. 98.- 102. regulisani su teži i lakši prekršaji društva za faktoring, prekršaji ostalih lica, prekršaji fizičkih lica te je dalje regulisano da se na prekršaje počinitelaca zbog počinjenih prekršaja iz ovog zakona primjenjuju odredbe o zastari u skladu s propisima o prekršajima Federacije, kao i da protiv rješenja koja u upravnim stvarima iz svoje nadležnosti donosi Agencija žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Članom 103. propisano je da će Agencija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte iz čl. 16. stav (2), 26. stav (8), 27. stav (4), 32. stav (3), 38. stav (3), 47. stav (4), 51. stav (3) i 70. stav (3) ovog zakona.

Članom 104. ovog zakona propisano je da društva za faktoring, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona moraju uskladiti poslovanje s odredbama ovog zakona.

U članu 105. propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

VI. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna novčana sredstva u budžetu Federacije BiH.